

Asun Wankláán Aní Marko Lówanlín

Asú Ɖbɔpú Yohane Bulu Asún Ɖkanda

(Mateo 3:1-12; Luka 3:1-18; Yohane 1:19-28)

¹ Alí Bulu mɔ Bi Yesu Kristo ɪwɪ asun wankláán ámɔ ilotsuá asɪ ní. ² Ɔleba mótó fɛ alíá Bulu ɔnósú ɔɔɔpú Yesaia lówanlín wá mɔ ɔwulótó ɔbéɛ,
“Kɪ, nde obí wa gya fu nkpa.

Mɔ ɔbéla ɔkpa há fú ní.

³ Ɖku dékplɔn dimbísú ɔbéɛ,

‘Mlɪla anɪ Wíe ɔkpa.

Mlɪtswii ikpa ha mɔ!’ ”

⁴ Asú Ɖbɔpú Yohane léba ɔde ahá asú bɔ, ɔde Bulu asún ɔkan da Yudea dimbísú ɔbéɛ, “Mlɪdamli klɔntɔ, amlɪsi lakpan bwe. Bulu osikie mlɪ, ambɔ mlɪ asú.” ⁵ Ahá botsu Yerusalem wúlutɔ pú Yudea ɔmátó fɛé bá mɔ wá. Bele amó lakpan blí, ɔlɔbɔ amó asú Yordan ntsutso.

⁶ Yohane lówa kpósó-imi atadiɛ, ɔbɔpɔ ɔwulókpa kpa kpa ɔfé klí mósú. Atsantsankɔ pú ɔkwén otegyi.

⁷ Oletsia dá asún ɔkan, blí ɔbéɛ, “Ɖkúá ɔɔɔn mɪ bu ɔma ɔbá. Mmɔfɔn aní nógyonká sánkí mɔ ntɔkɔta ɔfé kóráá. ⁸ Mí mú á, ntsu ndepɔbɔ mlɪ asú, táme mɔ mó ɔbɔpɔ Ɖɣe Wankíhé bó mlɪ asú.”

Yesu Asúbɔ Pú Mɔ Isóki

(Mateo 3:13–4:11; Luka 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Nke ámɔtɔ á, Yesu lótsu Nasaret, wúlúá ɪbɔ Galilea ɔmátó ba Yohane wá, Yohane lóɔ mɔ asú Yordan ntsutso. ¹⁰ Yesu lénya dáli ntsu ámɔtɔ alɪ,

olowun nwolótáa lefinkí, Ɖɛ Wankíhé dékplí dali mótó fé abróduma, lobogyonká muṣu. ¹¹ Inu ɔme ku lótsu ɔsósó ɔbéε, “Fúgyí mí bíá ntɔdwé, mi ansí tehié gyí fú iwí ní.”

¹² Inuṣu Ɖɛ Wankíhé amu lékpa Yesu ya dimbísó.

¹³ Oletsíá inu nke aduana, Satan létsíá bɔsɔ mu kl. Mba pututɔ-mbwí létsíá, Bulu-abɔpu beba beki muṣu.

Yesu Gyumagyihε Asítsuá

(Mateo 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Bekítá Yohane tswí obu ɔma a, Yesu lóyɔ Galilea ɔmátó, ɔde Bulu asun wankláán ámu ɔkan da. ¹⁵ Ɖbéε, “Bré ámu lafun. Bulu iwíegyí ámu lawié wóyí tá. Mhídamli klontɔ ba Bulu wá, amlihɔ mu asun wankláán ámuṣu gyi.”

¹⁶ Eke ɔku Yesu ná Galilea ɔpu ɔnó, olowun Simon mba mu gyama Andrea. Bude asawu tswí, tsífé aye alepó bugyi. ¹⁷ Múú ɔlebláa amú ɔbéε, “Mlɔba bobuo mi. Nóbwe mlí anyánkprósa alepó.” ¹⁸ Inuṣu besi amú asawu aná tswí, kplá buo mu.

¹⁹ Ɖlenatí yó nkpa kpalobí á, olowun Sebedeo abí, Yakobo mba mu gyama Yohane é. Bubu ɔklontɔ, bude amú asawu bín. ²⁰ Inuṣu Yesu létí amú é, benatí sí amú sí mba mu apafɔ wá ɔklon amotɔ ba bobuo mu.

Yesu Ɖɛ Laláhe Gyáa

(Luka 4:31-37)

²¹ Yesu mba mu akasípó bɔyɔ Kapernaum wúlutɔ. Ɖlɔyɔ Yudafo ofiakpa yósuná ató ɔkprónú ɔdaké.

²² Mu atosunáhé lobwie amú ɔnó, tsífé olosuná amú ató túmisu. Megyí fé Mose mbla asunápó amu.

²³ Oyin ɔku léba ofiakpa inu, ɔɛ laláɛ bu musu.
²⁴ Ɖɔkplón blí ɔbée, “Yesu Nasaretyin, amansu búu ania fonyɔ nsiné? Aní ɔhíkpa febá lóó? Nyin ɔhá oduá fɔgyi. Fúgyí Bulu Ɖha Wankíhé amu ni!”

²⁵ Yesu lókplon wa ɔhé ámu ɔbée, “Kpa ɔnó bun, afɔdali mutɔ.”

²⁶ Inu ɔɛ laláɛ amu lówusúu oyin ámu ɔwɔnlínsú, sórá okitikíti kúklókúú, dáli mutɔ. ²⁷ Ɖnó lobwie amú fée, befité aba beɛ, “Ntɔ ofúla ni? Iní mú á, atosunáhé pɔpwe ni. Oyin ánfí bu túmi, ɔɔkplón wa ɔɛ laláɛ, itobú mu.”

²⁸ Iní su Yesu idá leklei wá Galilea ɔmá ámutɔ fée.

Alɔpu Tsɔtsɔtsɔ Tsa

(Mateo 8:14-17; Luka 4:38-41)

²⁹ Yesu muva mu akasípó benya dáli Yudafɔ ofiakpa inu ali, bɔɔɔ Simon muva Andrea wóyító. Yakobo muva Yohane é bubu amútó. ³⁰ Bɔɔɔ á, owísó lakítá Simon mu sia tsihé, ɔda. Inuɔu bebláa Yesu ɔtsi ámu iwí asún. ³¹ Múú ɔɔɔ yékítá ɔtsi ámu ibi, tsú mu kúsú. Inuɔu owísó ámu lókusú musu, ɔɔbwe amú afɔtɔ.

³² Mú ntópwe fɔɔn a, bɔpu alɔpu pú ahá aní ɔɛ laláɛ de amú háan fée ba Yesu. ³³ Wúlu amu fée beba befia wóyí ámu ɔnó. ³⁴ Yesu létsa ahá tsɔtsɔtsɔá buɔde ilo ɔtsan-ɔtsan lɔ, olegya ɔɛ laláɛ tsɔtsɔtsɔ é lé ahátɔ. Ɖmeha ɔɛ laláɛ amu abutɔi, tsúfé amú fée buyin mu.

Bulu Asón Ɖkanda Galilea Ɖmátó

(Luka 4:42-44)

³⁵ Mú ɔyi kehe bake a, Yesu léɔdali wúlu amutɔ yɔ itsétó ɔɔe mpái bɔ. ³⁶ Táme Simon muva mu aba bɔbɔ mbódí dúnká mu alu yówun mu. ³⁷ Bréá bowun mu a, bebláa mu beɛ, “Ahá fée buɔde fú dunká.”

38 Múú Yesu lébláa amú òbée “Mliha ayò awúlu bámbású, anyeda Bulu asón ámu òkan inu é, tsúfè ìní sù neba ní.”

39 Inu òlòyò yéki Galilea òmátó fée, òde asón ámu òkan da Yudafò ofiakpa fée, òde òje laláhe é gyáa le ahátò.

Ilò Pèpè Òlòpú Òkò Tsa
(Mateo 8:1-4; Luka 5:12-16)

40 Ilò pèpè òlòpú òkò léba bèda akpawunu Yesu ayabítò, kókóli mu òbée, “Owíé! Ní fòtsulá á, fétalí há mí iwí bèplí.”

41 Mu asón lówa Yesu nwè. Mú sù òletinkí ìbì da mu, bláa mu òbée, “Natsulá, fò iwí iplí!” 42 Inunú ilò pèpè amú ìlèta, mu iwí léplí. 43-44 Múú Yesu léda mu òlá òbée, “Mábla òhaa asón ánfí. Natí laa afòpú fò iwí yosuná Bulu igyí òhapú, afòha mu iwígyòráto amúú Mose mbla lósuná tsú ilò pèpètsa iwí ámu. Igyi adánsíe suna ahá ání fò iwí laplí.”

45 Táme oyin ámu lénya dáli inu alí, òlòwa mú òkan da bí. Òlèda asón ámu òkan wúlu amúto fée fiá. Mú sù Yesu métra talí lé iwí òwan wíé wúlu kòkòtò, itsétó òletsiá tsíá. Táme mú ó á, ahá betsiá tsú ntíné-ntíné ba mu wá.

2

Tsukòlè Osínpu Tsa
(Mateo 9:1-8; Luka 5:17-26)

1 Nke kpalóbí kù òma a, Yesu léyinkí yó Kaper-naum wúlutò. Ahá bonu ání alaba wóyí. 2 Mú sù ahá tsòtsòtsò bèba bəbəlá wóyí ámu. Òkpa kóráá itráa ma inová fòtsun wie mútú. Yesu léda Bulu asón ámu òkan súná amú. 3 Ahá abaná bəsvərá tsukòlè osínpu òkò akpasu ba mu. 4 Òdəm amú sù bumenya

akpa pú mu wíe Yesu wá. Iní su boýódu obu ámu awunso, dá mú otineku tíí, bekplía akpa amu tsun obó ámuta, pú mu tswi Yesu ansító. ⁵ Bréá Yesu lówwun ání bahó mu gyi a, alebláa tsukole osínpu amu obéé, “Mí bí, nasí fú lakpan kíé fú.”

⁶ Inu Mose mbla asunápo akvá botsie inu, beblí wá nwuntá bee, ⁷ “Ntá asón oyin ánfí déblí alí? Megyí mbusuo álabó á? Ma é obétalí sí lakpan kíé ahá dun Bulu nkule?”

⁸ Yesu lébi ání bude nwéen gyí amó nwuntá. Mú su defité amó obéé, “Ntogyi só mlíde ínì odu gywín? ⁹ Məmu bówa ablíle ání nébláa tsukole osínpu anfi? ‘Nasí fú lakpan kíé fú’ ntée ‘Kusu tsu fú akpa afonati?’ ¹⁰ Táme ndekléá mlíbú ání mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí mbu túmi oyi ánfita sí ahá lakpan kíé amó.” Inu alebláa tsukole osínpu amu obéé, ¹¹ “Nde fú bláa mbéé, kusu! Tsu fú akpa afonati ya wóyító!”

¹² Inuonunu olakusú, tsú mu akpa, náti amó ansító inu. Iní lówa amó fée wánwan, bekanfú Bulu bí bee, “Animókówwun ofúla anfi odu ki.”

Lewi Ti

(Mateo 9:9-13; Luka 5:27-32)

¹³ Yesu létrá ya Galilea opu onó. Odəm kpənkpəonkpənti beba mu wá, olosuná amó ató.

¹⁴ Bréá olapu oyo á, olowun Alfeo mu bi Lewi tsie mu lampoo ohakpa. Mú alebláa mu obéé, “Bobuo mi.” Inunu olakusú buo mu.

¹⁵ Mú oma a, Lewi létí Yesu muva mu akasípo ató ogyíkpá mu wóyító. Lampoo ahapu pú lakpan abwepú tsotsotsotso é bobuo mu ba ató ámu ogyíkpá.

¹⁶ Bréá Mose mbla asunápo amuta akvá bogyi Farisifo bowun ání Yesu muva lakpan abwepú pú

lampóo ahópu bode ató gyí a, befité mu akasípó bee, “Ntogyi só mba lakpan abwepú pú lampóo ahópu bode ibi wa gyi ató?”

¹⁷ Yesu lónu asón ánfí, òlebláa amó òbée, “Alópu léhián ìḡ ṣṣapó, megyí ahá ání iwí bu amó ṣṣlín. Mmēba aha wankláán ṣṣikpá, mbóún lakpan abwepú ṣṣikpá nēba.”

Ḷnókli Iwí Asṣn Fitéhé

(Mateo 9:14-17; Luka 5:33-39)

¹⁸ Asú Ḷḡpú Yohane akasípú pú Farisifó butetsiá klí ṣṣn. Èke ṣku aku bēba befité Yesu bee, “Ntogyi só Yohane akasípú pú Farisifó akasípú butekli ṣṣn, táme fú akasípú mú butamakli ṣṣn?”

¹⁹ Yesu léle mú ṣn ṣbée, “Ní ṣṣi ṣkpáínpú bu mu anyawíe wá á, békli ṣn? Èkekeke! Iniá ṣbu amó wá ánfí mú á, buméekli ṣn. ²⁰ Táme èke ku bēba ání békpa ṣká ṣṣiápu amu náti sí amó. Alí nke ámṣṣo békli ṣn ní.

²¹ “Ḷhaa tamapó tati pṣpwe tan tati dada. Tsúfé tati pṣpwe amu békpikpú tsíi dáda amu iku lé, há ṣṣánkpa inu bēlatéi tsía. ²² Alí kén butamapó nta pṣpwe wá ṣwulú-kpákpá kente wuhétó ní. Nta pṣpwe amu ibófu fá kente amu tsítsá, yíntá kente amu é. Iní ṣṣ ṣwulú-kpákpá kente pṣpweṣṣ bótṣpú nta pṣpwe wá.”

Ḷkpúnú Ḷdaké Mu Wie

(Mateo 12:1-8; Luka 6:1-5)

²³ Yesu mba mu akasípú bṣṣun ayó ndṣ kṣṣo ṣkpúnú ṣdaké, mu akasípú bṣṣṣáa ayó ámu ku wí.

²⁴ Farisifó aku bowun amó, befité Yesu bee, “Kí, ntogyi só bode tṣá aní mbla mēha ṣkpa bwe ṣkpúnú ṣdaké?”

²⁵ Yesu léfité amú ɔbéε, “Mlímákókla nu tóá Owíε Dawid lóbwε bréá akón de mva mu abúopu, buma tótáá bégyi kí? ²⁶ Olebitíwíε Bulu osúmka yótsu bodobodoá bapóhá Bulu igyí ba, mva mu abúopu amu begyi, Bulu igyí ahapú dehen Abiata bísó. Bulu igyí ahapú nkule beε ɔkpa bútegyi alí bodobodo amu.”

²⁷ Mú ɔletrá bláa amú ɔbéε, “Nyankpusa só Bulu lóbwε ɔkpónú ɔdaké ámu. Megyí ɔkpónú ɔdaké ámu só Bulu lóbwε nyankpusa. ²⁸ Mú su mí, Nyankpusa-Mu-Bi áñfi gyí ɔkpónú ɔdaké mu wie!”

3

Ilɔtsa Ɔkpónú Ɔdaké

(Mateo 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Yesu létrá yɔ Yudafo ofiakpa unu á, oyin ɔku tsie unu, mu ibi kole lawú. ² Aha aku bode Yesu tée, abuki beε ɔbétsa mu ilo ɔkpónú ɔdaké ámu, méní bénya mu iwí asón blí. ³ Yesu lébláa oyin ámúú mu ibi kole lawú ámu ɔbéε, “Kusu belí amú ansító nfi.” ⁴ Mú ɔlefité amú ɔbéε, “Ntɔ aní mbla léha ɔkpa ání abwéε ɔkpónú ɔdaké? Yilé lóó, ntée lalahε. Ahóɔ ɔha nkpa lóó, ntée amóɔ mu?”

Táme ɔhaa méle mú ɔnó. ⁵ Yesu lópu ɔbló kí amú bómlí. Ilɔhɔ mu ɔsin, tsúfé kluntɔ bu amú odwin. Mú ɔlebláa oyin ámu ɔbéε, “Tínki fú ibi amu.” Olenya tínki mú alí pé, ɔhé lowie mútɔ. ⁶ Farisifo ámu bedali yɔ, amúá Owíε Herode ahá bekítá agywun ununu alíá bóbwε bómmɔ Yesu.

Ahá Tsɔtsɔtsɔ Ilɔ Tsa

⁷⁻⁸ Yesu mva mu akasípú benatí bɔyó Galilea ɔpu ɔnó. Ɔɔm kpɔnkpɔnkpɔnti bobuo mu tsú Galilea móá Yudea ɔmátó, Yerusalem, Idumea, Yordan

bunkpa abun pú Tiro móa Sidon nsáuntò ba mu wá. ⁹ Ahá ámu bədubi. Mó su əlebláa mu akasípú əbéə, buđúnka əklun ku yai ha mu, méni bumóoputá mu. ¹⁰ Tsúfé alatsá ahá tsətsəətsə ɪlɔ. Mó su əlɔpu amutə okugyíku dékléá əbópú ɪbi da mu. ¹¹ Ní ahá ání əhe laláhe bu amósú benyá wun mu alí á, badida mu ayabiasí, sórá okitikíti blí beə, “Fúgyí Bulu mu Bi ámu ni!”

¹² Táme əleda əhe laláhe amu əlá kinkíínkín əbéə, umáha ahá abubi mu.

Akasípú Amu Adá

(Mateo 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³ Yesu lódu yó busu, əleti ahá ání mu onutó odeklé, bəyótú mu. ¹⁴⁻¹⁵ Mú əleə amótó ahá dúanyə, əleti amó mu sumbí ayəpú ání muə amónyə bətsiá, otsia wa amó abuyeda mu asón əkan, abugya əhe laláhe lé ahátə.

¹⁶ Ahá dúanyə ámu adá gyí, Simon ání əledunká mu Petro; ¹⁷ Sebedeo abí Yakobo muə mu pio Yohane (əledunká amó adá əbéə, “Boanerges.” Mó así gyí, “Opráda abí.”); ¹⁸ Atráhe gyí, Andrea, Filipino, Bartolomeo, Mateo, Toma, Alfeo mu bi Yakobo, Tadeo muə Simon ání ogyi ɪwɪsutsiá adunkápú əpasuatə əha; ¹⁹ pú Yuda Iskariot ání əlebeə mu há.

Yesu Muə Beelsebul

(Mateo 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²⁰ Bréá Yesu lóyə wóyító a, ədəm bətrá ba mu. Muə mu akasípú bumenyá əkpa ání bəgyi ató kóráá. ²¹ Bréá mu wóyító ahá bonu mu ɪwɪ asón á, bəyə bəyékpa mu, tsúfé buki beə mu nwun layíntá.

²² Mose mbla asunápo akvá botsu Yerusalem ba mu beblí beε, “Oje laláhe owie Beelsebul tsie mutɔ. Mu túmi ɔdepuɔya oje laláhe lé ahátɔ.”

²³ Mú su Yesu léti amú ba mu iwí wá, ɔlebláa amú asún ayébitɔ ɔbéε, “Nkáli Ɔbunsám ɔbétalí gya mu iwí? ²⁴ Iwíe ogyíkpa ání ilaye anyɔ, buɔe aba kɔ ibédida. ²⁵ Wóyí oduá mótó atsiápo buɔe aba kɔ é itobwíé. ²⁶ Mú su ní Ɔbunsám dé mu iwí gyáa a, ɔméetalí líí. Mu ɔnó ɔmɔkpá ní.

²⁷ “Ohaa méetalí wíé ɔwɔnlínpo wóyító yókulá mu ató, nkéti alagyankpa kíklí mu tswí, asa ɔbétalí kólá mu ató féé.

²⁸ “Ɔnɔkwali nde mli bláa mbéε, Bulu ɔbétalí sí lakpan pɔ abususu kugyíko kíé nyankpɔsa. ²⁹ Táme ní ɔku ɔblí abususu Oje Wankíhé amu iwí á, Bulu méesikíé mu ekekεεεε, tsúfé alabwé lakpan ání sikíé ma mú iwí.” ³⁰ Aha aku beblí beε, oje laláhe bú Yesutɔ. Mú su ɔde íni blí ní.

Yesu Abusuanfɔ Onutó (Mateo 12:46-50; Luka 8:19-21)

³¹ Yesu mu yin mɔa mu apio beba belí kpankpá, bɔwa ɔku beε, ɔtí mu ha amú. ³² Ɔɔm botsie bomlí mu, bebláa mu beε, “Fó yín mɔa fó apíó bulí kpankpá, buɔe fó dunká.”

³³ Mú Yesu léfité amú ɔbéε, “Amendi gyí mí yín mɔa mí apíó?” ³⁴ Mú ɔleki ahá amú botsie bomlí mu amu, blí ɔbéε, “Mlíki, mí yín mɔa mí apíó gyí ahá á! ³⁵ Oħagyíɔħa ání ɔtɔbwé Bulu apé a, mogyí mí pío pɔ mí yín ní.”

4

Ató-abí Owunyápu Iwí Yébi (Mateo 13:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Yesu létrá kúsó yó ɔde ató suná Galilea ɔpu ɔnó eke ɔku. Ɔdam amu bobomlí mu. Mú su ɔlɔdu wíé ɔklonta, yétsiá ɔpu amusu, ahá ámu é bulí ɔpu ɔnó mu. ² Inu olosuná amú ató tsɔtsɔɔtsɔ ayébito ɔbé,

³ “Mlinu! Ɔɔtɔpu ɔku lóyo ató-abí owunyákpa.

⁴ Bréá ɔde mú wunyáa a, iku lɔwólí ɔkpatɔ, mbubwi beba bɔtswetswée mú féé. ⁵ Iku é lɔwólí abutásó, ɔtínéá isi kpalobí din. Uɔwa ɔsa kwε, ⁶ táme bréá owí lelun a, ɔlɔtɔ mú mó, tsúfé mú nlin mɔyo ɔtótó.

⁷ Abí ámu ku lobun awutɔ, awu ámu lɔbulá kítá mú, imedan. Mú su imoswie abí. ⁸ Táme abí ámu ku é lɔwólí ɔsulúw wankláánsú, ɔlɔkwε, dan, swie abí, iku advasa (30). Iku aduesie (60), iku é lafa (100).”

⁹ Inu ɔlɔmɔ mú ɔnó ɔbé, “Ɔhá ání ɔbu asu onúu!”

Tɔá Svá Yesu Lótá Ayébisv

(Mateo 13:10-17; Luka 8:9-10)

¹⁰ Bréá ilesi Yesu mva sumbí ayɔpú dúanyɔ ámu pú ahá kpalobí akvá bubuo mu a, bobwií ipa há mu beε, ɔlé yébi anfi asu suna amú. ¹¹ Mú ɔlebláa amú ɔbé, “Mli mú á, Bulu lahá mli ɔkpa ɔbéε, mlibí mu iwíegyí ámu iwí ason nǎínhé. Táme nde aha bambá asón bláa ayébisv,

¹² ‘méní bówun lówun,

táme buméebi mú.

Bónu lánú,

táme bumóonu mú asu.

Ní megyí ali teki bédamlí klɔntɔ,

Bulu obési amú lakpan kíé amú.’ ”

Ató-abí Owunyápu Yébi Amv Así (Mateo 13:18-23; Luka 8:11-15)

13 Múú Yesu léfité amó ɔbéε, “Ní mlímónu yébi anfi asi á, mó nkáli mlóbwe asa mlónu tráhe féé asi? 14 Ató-abí amúú owunyápu amu déwunyáa amu gyí Bulu asón ámu. 15 Abí amúú ɔwólí ɔkpasu ámu gyí ahá amúú benyá nú Bulu asón ámu alí ɔbunsám labele mó lé amú klontɔ náti ámu. 16 Abí amúú ɔwólí abutású amu gyí ahá amúú bonú asón ámu pé, bahɔ mó ansigyísú, 17 táme íniá buma nlin su á, asón ámu itamatsiá amútó yó. Mó su ní budin amúsú ntée iwɔsun ku itó amú asón ámu su á, inonu butedida. 18 Abí amúú ɔwólí awutɔ ámu gyí ahá amúú bonú asón ámu a, bahɔ mó, 19 táme ɔyí ánfito atɔ hiánhe iwí gywíín, pú mótó atonyahé iwí ɔnsípe tegyi asón ámu su. Iní su butamaswíé abí. 20 Abí amúú ɔwólí ɔsolúú wankláánsú amu gyí ahá amúú bonú asón ámu a, butegyi músú. Iní su itehá butɔbwé yilé fé alhá ató-abí ámu loswie, iku advasa (30), iku aduesie (60), iku é lafa (100) ámu.”

*ɔkandíe Iwí Yébi
(Luka 8:16-18)*

21 Yesu léfité amó ɔbéε, “Butonywé ɔkandíe pú ɔló bun músú, ntée pówá mpá ayasi? Megyí ɔfoákpá butɔpóbian? 22 Tɔtɔ ma inwá ibéñain, iméelin ɔwan. Asun ñainhé kuku é ima inwá bóméebi mó. 23 ɔhagyíɔha ání ɔbu asu onúú!”

24 Múú ɔleblí ɔbéε, “Mliyaa asu wankláán mli asón-nutó. Itáá mlópusúsu ha mli aba á, mó kén Bulu ɔbópusúsu mó wankláán, lápú iku tsía mótó há mli ní. 25 Tsúfé ɔhá ání odekléá obónu mí atosunáhé amu asi á, Bulu ɔbópu iku tsía mótó há mu. Táme ɔhá ání omedékléá obónu mó asi á, Bulu ɔbóswí mu kpalobí amúú alabí ámu kúráá.”

Oyí-ibíá Idédan Iwí Asón

²⁶ Yesu létrá blí ðbéε, “Bulu iwíegýí amv igyi fé alíá ðha todú oyí-ibí mv ndòtò. ²⁷ Ní owí itá á, ðhá ámv tekledí. Ní ðyí íkε a, ðtelákúsó, táme omeyín alíá itòbwé asa oyí-ibí ámv itòkwε dan. ²⁸ Ɔsolóv onutó tεhá mύ tòkwε. Itegyankpá lé atε, wá ntswítswí, asa itòòbwε abí onutó. ²⁹ Táme ayó ámv inyá bli pé, ðdòpυ amv latsú mv ðdayí ðyétin mύ, tsúfé mύ tίνbι lafun.”

Takyí-akpin Ibí Yébi

(Mateo 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)

³⁰ Inu Yesu léfité ðbéε, “Ntò Bulu iwíegýí ámv lεlian? Ntéε yébi mòmυ nópusúná alíá igyi? ³¹ Igyi fé takyí-akpin ibí. Mógýí tükúrííbi nyí-abító fée ní. ³² Táme ní idan a, itòbwé ífá fúáhé ðvn ífá kugyíkv. Mύ abámbi tekpíkpli, mbubwi butogyónká mύ asi.”

³³ Oletsíá pύ ayébi anfi odu tsòtsòtso súná amó ató, yòfun alíá ahá ámv bétalí nú mύ asi. ³⁴ Ɔmebláa amó asón kùkùá imegyí ayébi ðòpυtí. Táme ní isí mva mv akasípó nkòle a, ðtelé tógýító asi.

Atsufú Asibá

(Mateo 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵ Alí εke ámv ntòpwesυ á, Yesu lébláa mv akasípó ðbéε, “Mlíha afa Galilea ðpυ yò mύ ðbìn!” ³⁶ Múú bowie ðklvntò, akasípó amv beplá mύ, benatí sí ðòòm amv. Nklvñ bábábá kv é lòbuo amó. ³⁷ Afú kpònkpònkpònti kv lówa tsúvñ bι. Mύ sv ntsu ðεda wíé ðklvñ amvttò, ideklé υε. ³⁸ Táme Yesu mύ ηέlín sumuesυ ðklvñ amv ðma ðεdεdídι. Akasípó amv betsinkí mv. Múú befité mv beε, “Osunápó, íniá anídé ntsu wie á, fomotsu kùkv lé mótó?”

39 Inu Yesu lókusó lé onó wa afú ámu, òlebláa òpu amu òbéé, “Kpa onó bun! Di díín!” Inu afú ámu lési tsóun, inu fée lólá. 40 Múò òlefíté amó òbéé, “Ntogyi só mlidé ifú nya ali? Mlímá hógyi?”

41 Ifú lehie kítá amó, befíté aba beé, “Nyankpusa amomuo ni, afú múa ntsu kóráá tonú mu omé ali?”

5

Ɔhe Laláhe Gyáa Le Ogbedéputó (Mateo 8:28-34; Luka 8:26-39)

1 Bréá Yesu muva mu akasípó amu bowie Galilea òpu amu òbun Gerasefo* òsolósu á, 2 olenya kplí dáli òklontó ali, oyin òkúá Ɔhe laláhe bu mutó lédali tsu afúli opulákpá befia mu. 3 Oyin ánfí lapó afúli opulákpá inu bwé mu otsiákpá. Ɖhíé òbu iyin. Mú su Ɖhaa tamatráa talí bwé mu otsia díín, ntée wá mu ikan. 4 Tsúfé tekí betsiá wá mu ayabi pú mu ibi ikan, támé oletsia tɪn mú, bíábía ikan amu tsálífwí. Ɖhaa é má Ɖwunlín ání òbétalí pón mu. 5 Ekekegyíeke Ɖpa múa onyé fée á, òbu afúli opulákpá inu múa abusu, òde okitikíti, òdepu abwi tsantsan iwí.

6 Olenya wun Yesu sísí ali, òlesrí yéda akpawunu mu ayabito. 7 Múò òlósurá okitikíti kóklókúú òbéé, “Ɖsósóúsó Bulu mu Bi Yesu, amansu igyi? Tanu Bulu ání fúméepítí mí ató!” 8 Ɖleblí asón ánfí, tsúfé Yesu lébláa mu òbéé, “Ɖhe laláhe, dali oyin ánfito.”

9 Inu Yesu léfíté mu òbéé, “Nkálí butetí fó?”

Ɖlele mú onó òbéé, “Mí dá gyí, ‘Ɖdam’, tsúfé anihíé aní tsó.” 10 Inu Ɖhe laláhe amu behie kókóli mu beé, amágya amó lé Gerasefo òsolósu amusu.

* 5:1 Gadarafo bu nwoló dada amu akoto.

11 Mprákuo tsətsəətsə aku budegyí okúku kusu inu fón. 12 Ŋhe laláhe amu bokokóli mu beε, əhá amú abuyowie mprákuo ámutə. 13 Múú əleha amú əkpa. Bedali oyin ámutə yówie mprákuo ání bóbwe fé mpím-anyətə (2,000). Amú féé besrí kplí okúku ku wíé əpu amutə, wúwu.

14 Mprákuo ámu akpapó besrí yéblí asón áfi ilaba áfi awúlusu pú nkudasí féé. Ahá bedali beε bebá beki tás ilaba. 15 Bréá beba bowie Yesu wá á, bowun áni oyin ámutə Ŋhe laláhe betsiá mutə ámu ansítə ladí, alawá atadiε otsie. Uəwa amú ifú. 16 Ahá ámutə bowun tás ilaba oyin ámutə teki Ŋhe laláhe tsie mutə ámu pú mprákuo ámuəsu ámu bebláa amú tás ilaba féé.

17 Inu bokokóli Yesu beε, ədálí amú əsulúsu.

18 Bréá olowie əklun amutə á, oyin ámutə teki Ŋhe laláhe tsie mutə ámu lókokóli mu əbéε, əhá amubuo mu nati.

19 Táme Yesu méha mu əkpa. Mbuún əlebláa mu əbéε, “Yinki yə fú apió wá wóyítə, afuyεbláa amú itə yiléá aní Wíε Bulu labwé há fú, pú alá alawun fu nwe.”

20 Mó su oyin ámu lénatí tsontson, əde itə yilé ámutə Yesu labwé há mu blí Dekapoli† awúlu amu féétə. Ŋnə lobwie ahá ámu féé.

*Ŋhandε Ŋku Mu Bi Muə Ŋtsi Ŋku Ilə Tsa
(Mateo 9:18-26; Luka 8:40-56)*

21 Yesu léla fá əpu amu yó mó əbin. Bréá əbu əpu ənə inu á, ədəm kpənkpəənkpənti beba bobomlí mu.

22 Inu Yudafə offiakpa əhandε əkuá butetí mu Yairo léba inu. Bréá olowun Yesu a, əleđa akpawunu mu ayabitə, 23 kókóli mu əbéε, “Mí bí tsíhé déwu. Ba,

† 5:20 Dekapoli así gyí awúlu dú.

afobɔpu ibi dinka musu, mu awútó ɪwa mu ɔnlin, onya nkpa.”

²⁴ Múú mva Yesu benatí bɔyó á. Ɔɔm kɔnkpɔnkpɔnti beklá buo mu, kpá pútá mu.

²⁵ Ɔtsi ɔku é bu ahá ámutɔ, obugya de mu wolí nfi dúanyɔ ní. ²⁶ Alahíe wun ipian ilo atsapó tsɔtsɔtsɔ ibitɔ, hólí mu iwisu ató fée, táme ilo ámu imekálá bwé mu. Iyin idewa tsía. ²⁷ Bréá ɔtsi ánti lónu Yesu nka á, ɔlɔtsɔn yɔ mu ɔma, fifitíwie ɔɔm amutɔ yópu ibi da Yesu atadie. ²⁸ Tsúfé ɔleblí wá mu nwuntɔ ɔbéé, “Ní nɔpó ibi da mu atadie kpán á, ilo ámu ibési mí.”

²⁹ Olenya pú ibi da mu atadie ámu ali, obugya amu léka itin. Olonu mú nka mu awútó ání ilo ámu lasí mu. ³⁰ Inu Yesu lónu mú nka mu awútó mu é ání ɔhé kɔ ladáli mutɔ. Inuɔ ɔledamlí kɔ ɔɔm amu, ɔlefíté amú ɔbéé, “Ma lárú ibi da mí atadie?”

³¹ Múú mu akasípó amu befité mu beé, “Fú onutó fawun ání ɔɔm bakpá pútá fu. Múú futráa fudefité fée, ‘Ma lárú ibi da mí?’ ”

³² Yesu lówa ansí kɔ amótó fée, ɔde ɔhá ání ɔɔpu ibi da mu dunká. ³³ Ifú lékitá ɔtsi ámu. Mú su ɔlɔwa kpínkí kpakpakpakpa bi, tsúfé oyin itóá alanyá. Inu ɔleba beda akpawunu Yesu ayabitɔ, bláa mu ɔnɔkwali amu fée. ³⁴ Yesu lébláa mu ɔbéé, “Mí bí, fú hógyi laho fu nkpa. Natí iwilwiitɔ. Fú ilo ámu ita.”

³⁵ Bréá Yesu bu mósó ɔdetáí á, aha aku botsu ofiakpa ɔhande amu wóyító ba bebláa mu beé, “Ɔhande, fú bí tsíhé ámu ɔdikpa mówa alé. Mátepi trá wa osunápú tól.”

³⁶ Yesu méklá asón ámúú budeblí ámu. Mboún ɔlebláa mu ɔbéé, “Mánya ifú. Fú mú hogyi wule.”

³⁷ Yesu méha ɔhaa ɔkpa obuo mu don Petro pú Yakobo mva mu pio Yohane nkule. ³⁸ Bréá bowie

ɔhande amv wóyító á, Yesu lówun ání ahá babólá inu, buɔdesú, buɔde okitikíti. ³⁹ Olowie inu fíté amú ɔbée, “Ntogyi só mlidé ipian wúun, mlidé okitikíti ali? Otsibi amv mókówú, didí ɔde.”

⁴⁰ Ahá ámv bɔmɔsí mv. Múv olegya amú fée dáli ba wunsiné, ɔlekpa obí ámv akwípó pú mv akasípó amúv buɔbuo mv amv bebitíwíé obu ámvú otsibi amv da mótó ámvɔ. ⁴¹ Inu ɔlekítá kebi ámv ibi, bláa mv amú ɔblítɔ ɔbée, “Talita Kuum!” (Mó así gyí, “Obitebí, kusu!”)

⁴² Inuɔv ɔlɔkusú ɔna. (Otsibi amv lahɔ nfi dúanyɔ.) Plobwie ahá ámv fée ɔnó dáfá. ⁴³ Múv ɔleda amú ɔlá kinkíínkín ɔbée, buɔmábláa ɔhaa asón ánfi. Inu ɔlebláa amú ɔbée, buháa kebi ámv ató ogyi.

6

Bumɔhɔ Yesu Mv Wúlutɔ (Mateo 13:53-58; Luka 4:16-30)

¹ Yesu mva mv akasípó bedali ɔmá ámvɔ yínkí yó mv wúlutɔ. ² Ɔkpónú ɔdaké lenya fun ali, ɔlɔyɔ ɔde ató suná Yudaɔ ofiakpa. Mv atosunáhé leha ɔnó lobwie ahá tsɔtsɔɔtsɔá bonu mú. Mú sv befité aba bée, “Nkúnú olenya nyánsa mva ofúlábwe túmi ánfi é tsú? ³ Megyí ató osrépó amv ni. Megyí mv yin gyí Maria, mv apio yinhé gyí Yakobo, Yosef, Yuda pú Simon? Yée ania mv apio tsihé é tsie nfi á?” Benya ɔbló mvsv.

⁴ Yesu lébláa amú ɔbée, “Ahá buɔtobú Bulu ɔnósó ɔtáípó ɔtínegyíɔtíné, táme mv wúlutɔfɔ, mv abusuanfɔ pú mv wóyító ahá mó buɔtamabú mv.”

⁵ Iníá bumɔhɔ mv gyi sv ɔmetalí bwé ofúla kuku, dɔv ahá kpalobí akusu ɔlɔpv ibi dínká, tsá amú ilo.

⁶ Ilɔwa mv ifú ání bumɔhɔ mv gyi.

Akasípú Dúanyɔ́ Amv Sumbíwa
(*Mateo 10:5-15; Luka 9:1-6*)

Yesu léki nkuda ání ɔ̀bu bomlí ɔ̀nu asi, ɔ̀de ató suná. ⁷ ɔ̀nu ɔ̀leti akasípú dúanyɔ́ ámu ba mu ɔ̀wi wá. Múy ɔ̀lɔ̀wa amó sumbí abanyó-abanyó. ɔ̀leha amó túmiá b́pɔ̀gyi ɔ̀he laláhesu. ⁸ ɔ̀leda amó ɔ̀lá ɔ̀bée, “Mlímátsu tɔ̀tɔ kítá yó ɔ̀kpa ámu, dɔ̀n mli oyi yíahé! Mlímátsu atogyihe ntée akpankogyo, ntée kóba kítá! ⁹ Mliwa ntokota, táme mlímátsu atadiɛ nyɔ̀ɔ̀si kítá! ¹⁰ Wóyígyíwóyíá mlɔ̀swí mótó á, mlɔ̀sia ɔ̀nu yó̀fɔ̀n bréá mlédali wúlu amɔ̀tɔ. ¹¹ Ní mlɔ̀yó wúlu kɔ̀su, buɔ̀mɔ̀hɔ mli, ntée buɔ̀mekleá bónu mli atosunáhé, mlídédali mótó mlɔ̀yó á, mlikpakpa mli ayabitɔ-ɔ̀si wɔ̀li ɔ̀nu, isuna ání buɔ̀mɛbi bwé.”

¹² Mú su bɔ̀yɔ́ yéda asún ámu ɔ̀kan bɛɛ, ahá buɔ̀dámli klɔ̀ntɔ. ¹³ Begya ɔ̀he laláhe tsɔ̀tsɔ̀ɔ̀tsɔ lé ahátɔ, beɔ̀kpa alɔ̀pɔ tsɔ̀tsɔ̀ɔ̀tsɔ é ofóbí, tsá amó ɔ̀lɔ.

Asú ɔ̀bɔ̀pú Yohane Lowu
(*Mateo 14:1-12; Luka 9:7-9*)

¹⁴ Galilea ɔ̀mású ogyípú Herode lónu Yesu ɔ̀wi asún áni, tsúfé mu ɔ̀dayilé de ɔ̀tínegyíɔ̀tíné. Aku buɔ̀deblí bɛɛ, “Asú ɔ̀bɔ̀pú Yohane lákósú tsú afúlitɔ. Mú sɔ́, ɔ̀de ofúla anfi odu bwe ní.”

¹⁵ Táme aku é bɛɛ, “Bulu ɔ̀nósú ɔ̀tɔ́pú dada Elia ní.”

Aku é bɛɛ, “Bulu ɔ̀nósú atɔ́pú dada amɔ̀tɔ ɔ̀ku ní.”

¹⁶ Bréá Herode lónu asún ámu a, ɔ̀leblí ɔ̀bée, “Yohane amóú neha betɔ̀n amv látsínkí tsú afúlitɔ.”
¹⁷⁻¹⁸ Herode léha bekítá Yohane, wá mu ikan, pú mu wá obu. Tsúfé oletsíá bláa Herode ɔ̀bée, mbla meha ɔ̀kpa ání obétsiá mu pio Filipino mu ka Herodia amóú otsia amv.

¹⁹ Mú su Herodia lóhɔ́ Yohane asún wá ɔ̀wiɔ̀tɔ. ɔ̀lɔ̀bwe agywuun ání ɔ̀bómɔ́ mu, táme ɔ̀metálí, tsúfé

Herode méhá mú òkpa. ²⁰ Herode yin ání Yohane asón da òkpa, ogyi òha wankíhé. Mú su olenya mu ifú, òleki mu su wankláán ání tòtò móòbwe mu. Ibo mútòá Yohane asun blíhé tēhan Herode, táme otekle mú nu.

²¹ Tòá Herodia dédunká léba ha mu. Èke òkúá Herode dé mu òkwíké gyí a, òlòtswi òpónú, tí ahande pú isá akòpú dehen pú Galileafò ahande ba ató ámu ogyíkpá. ²² Bréá Herodia mu bi tsíhé lóbowie òbuntò tsa a, ìlòwa Herode mu a ahande amu fée ansigyí. Herode lébláa mu òbéé, “Fíte mí tógyítá fudeklé, néha fú.” ²³ Inu òleka ntam há mu òbéé, “Néha fú tógyítá féfíté mí. Ní igyi mí iwíe ogyíkpá ifun kúráá.”

²⁴ Otsibi amu lédalí yéfíté mu yin òbéé, “Ntò nfíte?”

Mu yin lébláa mu òbéé, “Fíte Asú Òbòpú Yohane nwun.”

²⁵ Osasu otsibi amu léba bebláa Herode òbéé, “Ndekléá fupó Asú Òbòpú Yohane nwun dínka ìlínso ha mi sésééséi.”

²⁶ Asón ámu léhiē han owíe amu, táme mu ntam amú òleka, pú ahá amú búbu inu ámu su á, omekleá òbòtun ntam amu. ²⁷ Inu òlòwa mu ahá òtínpu òbéé, òyétin Yohane nwun ba mu. Òlòyò yétin Yohane nwun obu òdikpá inu. ²⁸ Mú òlòpu nwun ámu dínká ìlínso ba otsibi amu, mu é òlòpuyáa mu yin Herodia. ²⁹ Bréá Yohane akasípú bonu asón ánfí á, beba botsu mu satin yópulá.

Ahá Mpím-nu Atogyihē Ha

(Mateo 14:13-21; Luka 9:10-17; Yohane 6:1-14)

³⁰ Yesu sumbí ayòpú ámu beyinkí bá bebláa mu atóá bayòbwe pú múá bayósuná fée. ³¹ Mú òma a, ahá búna amú wá alu, bumenyá òkpa gyi ató

kóráá. Mú su ɔlebláa amó ɔbéε, “Mliha ayɔ itsétó fléén, ayeda ɔkpónó.” ³² Inu bowie ɔkluntɔ, pú ɔkpa bɔyó itsétó ɔtineku.

³³ Táme ahá tsɔtsɔtsɔ bowun amó, bí ɔtínéá bɔyó. Mú su botsu awúlu ámu féesú, tsíi ɔsrí gyankpá yówie ɔtíné amóú Yesu aná bɔyó ámu.

³⁴ Bréá Yesu lékplí dálɔ ɔklɔn amɔtɔ, wun ɔɔm kɔnkpɔnkpɔnti ámu a, amó asún lɔwa mu nwe, tsúfé bɔgyi fɛ akúfa ání buma ɔkparú. Mú su olo-suná amó ató tsɔtsɔtsɔ. ³⁵ Owí lɔpɔn a, akasípú amu beba mu wá bebláa mu beε, “Itsétó nfi gyí, owí é latá. ³⁶ Ha amó abuyɔ nkuda múa awúlu ání ɔbu bomlí nfi asi yodunká tɔku gyi.”

³⁷ Táme Yesu léle mú ɔnó ɔbéε, “Mlɔdunka ató ha amó abɔgyi.”

Móú befité mu beε, “Abétalí nyá sika* hɔ ató há ahá ánti fée bɔgyi?”

³⁸ Yesu léfité amó ɔbéε, “Bodobodo apin afinu mlɔbu? Mliɔ amlɔyeki!”

Beyinkí bebláa mu beε, “Bodobodo apin anu pú ntsutso iye bwáhé anyɔ bu inu.”

³⁹ Yesu lébláa amó ɔbéε, “Mliha amó abɔtsiatsia ifá bɔbwε amusu.” ⁴⁰ Betsiá asi akúsú-akúsú,

akv lafa (100), akv é aduenu (50). ⁴¹ Inu olotsu bodobodo anu pú ntsutso iye bwáhé anyɔ ámu.

Móú olotsu ansí fúá kɔ ɔsúsú, ɔleda Bulu ipán. Inu olebiabía bodobodo amu há mu akasípú amu ɔbéε,

buyée ha amó. Oleye iye bwáhé anyɔ ámu é há amó, bɔpɔhá ahá ámu. ⁴² Amó fée begyi mwe sian.

⁴³ Akasípú amu bɔtɔsí bodobodo múa iye sianhe

* **6:37** Sika ánti igyi sika futútú lafa-anyɔ (200), igyi ɔha nke lafa-anyɔ (200) ikóká.

amu a, ulobolá alakpá dúanyo. ⁴⁴ Ayin ání begyi ató ámu nkole bugyi mpím-nu (5,000).

Opusu Natí

(Mateo 14:22-33; Yohane 6:15-21)

⁴⁵ Benya gyi ató ámu tá alí, Yesu lébláa akasípó amu obéé, bowíe oklontó abugyankpa fa opu amu yo Betsaida wúluto. Mu mú olesin oma sí odom amu okpa. ⁴⁶ Bréá olesi amó okpa tá á, olodu yó busu yóbó mpái. ⁴⁷ Bréá owí leta, oklon amu lawíé ntsu nsiné á, ilesi Yesu nkole ibu ámusu. ⁴⁸ Inu olowun ání oklon amu plá de onlin wa wá akasípó amu, tsúfé afú kpónkpónnti detsúon fia amó. BAKE-bake a, Yesu lénatí ntsu ámusu ayabitó buo amó, odeklé otsun amósú. ⁴⁹ Táme bréá bowun mu a, buki bee, fúli ogyi. Mú su bósorá okitikíti. ⁵⁰ Opúni letsii amó féé.

Táme olowa asa bláa amó obéé, “Mliwa klon. Mí ní. Mlimánya ifú.” ⁵¹ Mú olodu wíé oklon amuto, afú ámu leka itin á. Asún ánfí lówa amó wánwan. ⁵² Amó klontó-odwin su bomakónyá nú bodobodo iwí asún ámu asi.

Genesaretfo Alapu Tsa

(Mateo 14:34-36)

⁵³ Yesu muva amónyo befa opu amu yési Gene-saret otsubúno, bowa ofé kítá oklon amu. ⁵⁴ Benya kplí dáli oklon amuto alí ahá bowun Yesu, bí mu otsáwule pé. ⁵⁵ Mú su besrí yótsu amó alapu sórá akpasu, tsú ntíné-ntíné bətu mu inu. ⁵⁶ Otínegyíotínéá Yesu lóyo, igyi wúluto ntéé akuda ó á, bəpu amó alapu bətswi brənsu, kókóli mu bee, ohá alapu amu abupu ibi da mu atadié odanó kpán. Amúá bəpu ibi da mú féé benya ulotsá.

7

Atitifò Amándíé
(Mateo 15:1-9)

¹ Farisifò pú Mose mbla asunápú akv botsu Yerusalem ba befia Yesu wá. ² Móú bowun ání mu akasípú amv akv bvmṓfwɪ ɪbɪ amándíé ɔkpasv asa bvdɛ ató gyí.

³ (Tsúfɛ Yudafò, títriu Farisifò bvmṓkósí amó anáin amándíétó. Mó sv ní bvmṓkúfwɪ ɪbɪ amándíé ɔkpasv á, butamagyi ató. ⁴ Alɪ kén ní bvmṓkúgyóra ɪwɪ á, butamagyi tóá bṓpṓtsúa bíású ba nɪ. Amándíé bámbá kv aná é bv ɪnv, butráa bvdɛ mótó tsú nwe núu ntsu, nló pú nlanka ɪwɪ.)

⁵ Mó sv amóa Mose mbla asunápú befité Yesu beɛ, “Ntogyi sù fú akasípú amv butamagyi anɪ anáin amándíésú, bvmṓfwɪ ɪbɪ amándíé ɔkpasv asa abugyi ató?”

⁶ Yesu léle mú ɔnó ɔbéɛ, “Ɔnɔkwali Bulu ɔnósú ɔtáipú Yesaia léblí tswɪ tsú mli apinabwebí abwɛpú ánfɪ ɪwɪ ɔbéɛ,

‘Ahá ánfɪ bvdɛpv amó ɔnó bú mí,
 táme amó klɔn bv ɪfó mí wá.

⁷ Kpaali bvdɛ mí sum,
 tsúfɛ basí Bulu mbla tswɪ,
 yó bvdɛ anyánkpósa mbla suná.’

⁸ “Mlɪlasi Bulu mbla ámv tswɪ, mli dé mli anáin amándíétó.”

⁹ ɪnv ɔlebláa amó ɔbéɛ, “Mlɪlapina si Bulu mbla ámv tswɪ nyánsatɔ, ménɪ mlégyi mli onutó amándíésú. ¹⁰ Tsúfɛ Mose lówanlín wá Bulu mbla ámv tɔ ɔbéɛ, ‘Bu fú sí mva fú yin.’ Ɔletrá wanlín ɔbéɛ, ‘Ní ɔkv léblí asokpan tsú mv sv ntée mv yin ɪwɪ á, bvmṓó mv.’ ¹¹ Táme mli mó mli aa, ɔha ɔbétalí bláa mv sv ntée mv yin ɔbéɛ, ‘Tóá tekɪ nópwhá fú á,

napúbwé Koban.’* ¹² Mlilahá ahá bumedé tətə bwε há amú akwípú. ¹³ Mli anáin amándié sɔ mlitráa mlumédé Bulu mblasɔ gyí. Ntobí tsətsəətsə é bu inová mlitráa mlidébwe tsía ínito.”

Tóá Itəkpóí Jha Bulu Ansító

(Mateo 15:10-20)

¹⁴ Yesu létrá ti ədəm amɔ ba mɔ iwɪ wá, əlebláa amú əbéε, “Mli féε mliyaa asɔ amlinu ínɪ asi! ¹⁵⁻¹⁶ Megyí tóá jha tegyi tókpóí mɔ Bulu ansító. Mboún móa itədáli tsu mɔ ənó.†”

¹⁷ Bréá əlenatí sí ədəm amɔ yó wóyító a, mɔ akasípú amɔ befité mɔ yébi anfi asi. ¹⁸ Əleε mó ənó əbéε, “Mli é mlitamanú asón asi? Mluméyín ánɪ tóá itowíé jha ənó tamakpóí mɔ Bulu ansító? ¹⁹ Tsúfé megyí mɔ klɔntə itowíé, mboún mɔ iputə itowíé, əteyéle mó wá əkpuntə.” (Yesu léle mótó púsúná ánɪ atogyihε kugyíku iwɪ letɪn.)

²⁰ Inɔ əlebláa amú əbéε, “Tóá itədáli tsu jha klɔntə tókpóí mɔ Bulu ansító. ²¹ Tsúfé jha klɔntə ágywun laláhe kugyíku tədáli tsu. Mótehá mɔ ətəwá atsɪ móa ayin asón, ətowí ató, ətəmó jha, ətətó mbua, ²² ətəwá ənsɪpe, ətəbwé lalahε, ətemlé ahá, ətəwá hakpan, ətəwá olu, ətetsii jha, ətotsú iwɪ, ətəbwé mimlála. ²³ Jha klɔntə, atə laláhe anfi féε itədáli tsu. Mótókpóí mɔ nɪ.”

Jtsɪ Jkɔvá Omegyí Yudayin Hógyi

(Mateo 15:21-28)

²⁴ Yesu lénatí inɔ yó Tiro nsáuntə. Ələyóswú wóyí kɔtə. Omedéklé əbéε ahá bobú ánɪ maba inɔ, táme əmetalí nájín mɔ iwɪ. ²⁵ Əhe laláhe bu ətsɪ əku mɔ

* **7:11** Koban asi gyí, napókié Bulu. † **7:15-16** Mótó yéε 16 bu nɔwóló dada amɔ akɔtə: Əhagyíjha ánɪ əbu asɔ, onúu!

bi tsihétó. Olenya nú Yesu nka ali, òlòwa òsa beda akpawunu mu ayabito. ²⁶ Griikiyintse òtsi ánfí gyí. Bòkwí mu Siro Foenike òsólósu. Olokokóli Yesu òbée, ogyáa òhe laláhe amu le mu bi ámutò. ²⁷ Táme Yesu lébláa mu òbée, “Ha nyebí ámu abómwe asa, tsífé ima alá fòswí nyebí atogyihe púhá akíai.”

²⁸ Òtsi ámu léle mú ònó òbée, “Owíé, ibu mútò ali, támé akíai ání buda òpónú ámu así é btegyi nyebí atogyihe mpupubiá itekpákpa bun amú òpónúasi.”

²⁹ Mú Yesu lébláa mu òbée, “Fabi lé mú ònó. Mú su nati, òhe laláhe amu ladáli fú bí tsihé ámutò.”

³⁰ Bréá òtsi ámu lóyò wóyítò a, olowun ání òhe laláhe amu ladáli mu bi ámutò, alási òda mpású.

Yesu Létsa Isutín Òkú Òtamatói Wankláán

³¹ Yesu lénatí Tiro inu yó Sidon yóbomlí kplí ba Dekapoli† awúlu amu nsáintò asa òeladú yó Galilea òpu ònó. ³² Bòpu isutín òku ba mu, òtamatói tói wankláán. Bokokóli mu beé, òpúbu ibu dínka musu. ³³ Mú òlekpa oyin ámu ya ifóntò, pú mu asrebi wá oyin ámu asútò, olotu atsunó dínká mu osrebisu, púdá oyin ámu òdandusu. ³⁴ Inu olotsu ansí fóbá kí òsósó, lún òhé fú. Mú òleblí òbée, “Hefata.” Hebri òblítò. Mú asi gyí, “Finki.”

³⁵ Inunu mu asu lefinkí, mu òdandu é lesankí, òlòtò wankláán. ³⁶ Mú Yesu léda ahá ámu òlá kpákpaákpa òbée, bómábláa òhaa. Táme tsé dódúódúó òleda amú òlá á, ali kén beda asún ámu òkan ni. ³⁷ Ònó lehie bwíé amú, beblí beé, “Alabwé tógyítò wankláán. Alahá asutín bude asún nu, amúmu é budetòí.”

† **7:31** Dekapoli asi gyí awúlu dú.

8

Ahá Mpím-na Atogyihe Ha
(Mateo 15:32-39)

¹ Nke ámuṭo á, ṣḍom kṛonkṛḍonkṛonṭi beṭrá beṭia Yesu wá. Amú atogyihe leta. Mú su Yesu létu mu akasípó, bláa amú ḍbéε, ² “Ahá ánfí asún de mí nwe wa. Nde eke sáásí ḍpá buḅuo mi. Buṭráa buḅma tṭṭá bégyi. ³ Ní nehá amú buḅú akún náṭí buḅyó wóyí á, ansító béyébi amú ḍkpaṭo, tsúfé amútó aku ḍkpa bu ifó.”

⁴ Mú akasípó amu beṭité mu beε, “Nkónú abénya atogyihe há ahá ánfí féé bégyi mwe dimbí ánfisu.”

⁵ Yesu léṭité amú ḍbéε, “Bodobodo afinu mliḅu?”
Bele mú ḍnó beε, “Asienó.”

⁶ Yesu léha ḍḍom amu beṭsiá ḍṣulótó. Mú olotsu bodobodo asienó ámu, dá Bulu ipán, olebiabía mótó há akasípó amu beye mú há amú. ⁷ Buḅu ntsutso iye bwáhé kpalobí ku é. Yesu lóyulá músó, ḍḍṣu mú é há akasípó amu, beye ha amú. ⁸ Amú féé begyi mwe. Akasípó amu buṭṭsí isíanhe bólá alakpá yilé asienó. ⁹ Ahá ámu bóbwe fé mpím-na (4,000), Yesu lési amú ḍkpa. ¹⁰ Inuṣu muḅa mu akasípó buḍu wíé ḍklontó ba Dalmanutafó ḍṣulósu.

Farisifó Bodunká Ofúla
(Mateo 12:38-42; 16:1-4)

¹¹ Farisifó bonu ání Yesu laba mu, beba buḅe mu asún fité. Bebláa mu beε, ḍbwéε osúna puṣuna amú ání lélé otsú Bulu wá. ¹² Yesu lóḅn ḍḡé fú. Mú ḍḍéṭité amú ḍbéε, “Ntogyi sù mli ndemba-abí mliḍé osúna dunká amliwun? Mbláa mli ḍnḍkwali. Mmóḍbwe osúna kuku súná mli!”

¹³ Inu ḍḍenati sí amú, yó ḍu wíé ḍklontó, fá ḍṣu ámu yó mú ḍḅin.

*Farisifó Pó Owie Herode Bodobodotu-afá
(Mateo 16:5-12)*

¹⁴ Yesu akasípó amu bumekaín tsú bodobodo kítá. Ipin kule pé bu oklon amuto. ¹⁵ Bréá budin ntsu ámusu boyó á, Yesu léda amó olá obéé, “Mliki wankláán Farisifó pó omású ogyípó Herode bodobodotu-afású.”

¹⁶ Akasípó amu befité aba beé, “Bodobodo amóú animédé ámu sù òde asún ání blí lóó?”

¹⁷ Yesu lónu asún ání budeblí. Móú òlefité amó obéé, “Ntogyi sù mlidéblí mlíaa, mlímédé bodobodo? Mú su iklontò bu mli odwin mli é?”

¹⁸ Mli ansibi tamawun ató, mli asu é tamanú asún? Mlitamakáín asónsú? ¹⁹ Bréá neye bodobodo apin anu ámu há ahá mpím-nu (5,000) á, isíanhè alakpá afinu mlilótásí?”

Bele mú onó beé, “Dúanyò.”

²⁰ “Bodobodo apin asienó amóú neye ha ahá mpím-na ámu é mé, isíanhè alakpá yílé afinu mlilótásí?”

Bele mú onó beé, “Asienó.”

²¹ Inu Yesu léfité amó obéé, “Imokúwánkí mli kí?”

Ansibi Obwiepó Oku Ansibi Bwií

²² Yesu muva mu akasípó beba Betsaida wúluto. Aha aku bekpa ansibi obwiepó oku ba. Bobwií ipa há mu beé, opúu ibi da mu, otsa mu ilo. ²³ Yesu lékítá ansibi obwiepó ámu ibi, kpá mu dáli wúlu amuto. Inu olotu atsonó dínká oyin ámu ansíbisu, pú ibi dínká musu. Móú òlefité mu obéé, “Fude ató wúun?”

²⁴ Ansibi obwiepó ámu lótsu nwun fúá kí, òleblí obéé, “Nde anyánkpoosa wúun, táme bugyi fé nyí buna.”

²⁵ Inu Yesu létrá pu mu ibi dínká mu ansíbisu. Oyín ámu lóbwií ansibi kí a, mu ansibi lawá alé, òde

tógyító wúun wankláán ngya. ²⁶ Yesu léyinkía mu sísí wóyító òbée, “Nati laa ya wóyí. Mátepi wíe wúlu amuto kóráá.”

Ọhá Aní Yesu Gyi

(Mateo 16:13-20; Luka 9:18-21)

²⁷ Yesu mwa mu akasípó amu benatí inu boyo Kaesarea Filipi awúlusu. Bréá buna okpatò á, òlefíté amú òbée, “Ma ahá bée ngyi?”

²⁸ Bele mó ònó bée, “Aku bée, fógýí Asú Ọbọpú Yohane. Aku bée, Bulu ònósú òtópú Elia. Aku é bée, Bulu ònósú atópú amuto oku.”

²⁹ Mú òlefíté amú òbée, “Mli é mé? Mli a mígyí ma?”

Petro léle mó ònó òbée, “Fógýí Kristo, (ọhá á mú Bulu ladá mu ofúli amu) ni.”

³⁰ Inu òleda amú òlá òbée, “Mlumábláa ọhaa mí iwí asón ánfí.”

Yesu Iwiasin Pó Mu Lowu Iwí Asón Bli

(Mateo 16:21-28; Luka 9:22-27)

³¹ Inu Yesu léfi así òde asóntó le súná amú òbée, “Ilehián aní mí, Nyankpọsa-Mu-Bi ánfí nẹ́hie wun iwiasin tsatsòtsò. Yudafo ahande, Bulu igyi ahapú dehen pú Mose mbla asunápú fée bekiná mí bée, megyí mígyí Kristo amu. Bómò mí, táme Bulu òbélakósóa mi tsú afúlitò nkensá oma.” ³² Ọmọpọ asón ánfí nẹ́ín amú. Mó su Petro létí mu ya itsétó yéka mu itin òbée, omátrá bli ali. ³³ Inu òledamli kí akasípó amu, òkplón wa Petro òbée, “Satan, nati tei mísú! Megyí tóá Bulu dégywín fúdegywín, anyánkpọsa klé fúdegywín.”

³⁴ Inu òleti òdóm amu pú mu akasípó ba mu iwí wá. Mú òlebláa amú òbée, “Ní oku dékléá obóbuo mi á, osii tóá otekle bwe, otsu mu oyikpalíhe bobuo mi.

³⁵ Tsúfé ní òkú léprí m̀v nkpa á, òbóhùlí m̀v. Ní òkú é lóhùlí m̀v nkpa mía Bulu asun wankláán ám̀v á, Bulu òbóhù m̀v nkpa. ³⁶ Ní òkú onyá òyító ató f́éé, táme òhùlí m̀v òkláa a, labi m̀m̀v ìòwa há m̀v? ³⁷ Ntée ntò òha òbétalí p̀tse m̀v nkpa? ³⁸ Tsúfé ní òkú onyá mía mí atosunáhé p̀lí ndemba-abí laláheá badámli òma há Bulu ansító á, mí, Nyankp̀sa-M̀-*Bi* ánfí é nénya m̀v p̀lí bréá mía Bulu-abòp̀v wánkíhé am̀v aniná mí Sí numnyamtò abá.”

9

¹ Yesu lóyò m̀v t̀isv òbéé, “Ònòkwali nde mli bláa. Akv búv mli tò nfi búm̀óowu, yòfòn bréá bawun ání Bulu iwíegýí am̀v ina túmìsv ibá.”

Yesu Iwitséé

(Mateo 17:1-13; Luka 9:28-36)

² Nkensié òma a, Yesu lékpa Petro, Yakobo m̀va Yohane, m̀va am̀nyò b̀òv yó ìv k̀sv am̀v nk̀vle. Inu Yesu létse am̀v ansító. ³ M̀v atadié ledamli futútúútú, ìde ogyá kpa. Tòtò ma òsulòv anfisvá ìbétalí bwé m̀v ìbòfulí alí. ⁴ Inu Elia m̀va Mose beìe ìwí òwan, am̀va Yesu búdetáí. ⁵ M̀v Petro lébláa Yesu òbéé, “Osunápú, ìv aléá abétsiá nfi. Ha ada abú asa. Fú klé k̀vle, Mose klé k̀vle, Elia é klé k̀vle.” ⁶ Ifú ìehìe kítá Petro m̀va m̀v aba ám̀v òvbi. M̀v sv omowun asón ání òblí.

⁷ Inu agyinde kv lobobun am̀sò, òme kv ledalí tsu m̀tòtò òbéé, “Ònì gyí mí Bì òdwep̀v ní! M̀híyaa asv amlinu m̀v asón!” ⁸ Inu belakí, táme búmetrá wun òhaa òv Yesu nk̀vle.

⁹ Bréá búde ìv ám̀v kplí á, Yesu léda am̀v òlá òbéé, “Mábláa òhaa t́a bayówun, yòfòn ekeá Bulu òbòk̀sva mí, Nyankp̀sa-M̀-*Bi* ánfí tsú afúlitò.”

10 Asón ánfí lesin amó nwuntɔ, betsiá fité aba beε, “Kusú tsú afúlitɔ ánfí así mé?” 11 Inu befité Yesu beε, “Ntogyi só Mose mbla asunápó amv beε, ilehián ání Elia obéyinkí bá asa Kristo amv obéba?”

12 Ɔléle mú ɔnó obéε, “Ɖnɔkwali igyi, ání Elia obégyankpá bá bela tógyító yáí wankláán. Mú ntogyi só Bulu ason wanlínhé amv kén léblí tsú mí iwí obéε, mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfí néhie wun ipian, ahá bósúpáa mí? 13 Nde mlí bláa mbéε, Elia layínkí bá dodo. Ahá bɔbwe mv alíá bɔdeklé, fé alíá bɔwanlín wá Bulu asón ámɔtɔ.”

Ilɔ Didahε Ɖlɔpó Tsa

(Mateo 17:14-21; Luka 9:37-43a)

14 Bréá beyínkí bowie akasípú atráhe amv wá á, bowun ání ɔɔm kpɔnkpɔɔnkpɔnti bafia bomlí amó, Mose mbla asunápó akv bɔde akasípú amv nwéεn gyí. 15 Bréá ɔɔm amv bowun Yesu a, ɔɔwa amó wánwan, besrí yéfia mv, há mv ayε. 16 Yesu léfité mv akasípú amv obéε, “Amansv mlia amónyo mlidébití?”

17 Ɖɔm amɔtɔ ɔkv léle mú ɔnó obéε, “Osunápó, nekpa mí bí yínhé ba fv mbéε afɔtsa mv ɔɔ. Ɖhe laláhe lahá ɔtamatóí. 18 Brégyíbréá ɔhe laláhe amv iba mvsu á, ɔwɔsu mv, fin mv dá ɔsolótɔ. Mv ɔnó tɔbwé afu, ɔwí ayín, ɔtesínsin. Nebláa fú akasípú mbéε, bɔgyáa ɔhé ámv le mɔtɔ ha mí, táme bɔmetalí.”

19 Yesu lébláa amó obéε, “Ndemba-abíá mlímá hógyi, alí nétsiá mlí wá yó ní? Yófun ɔmenke nnyá klɔn ha mlí? Mlíkpa kebi ámv ba mí!” 20 Bekpa kebi ámv ba Yesu.

Ɖhe laláhe amv lénya wun Yesu alí, ɔwɔsɔv kebi ámv fin mv dá. Odemináa, mv ɔnó é ide afu. 21 Yesu

léfité obí mu si ámu ðéε, “Tsú bré məmɔtɔ ɪɔ áñfi lefi asi?”

22 Ɔlele mú ðnó ðéε, “Tsú mu nyebitɔ ɔpá. 22 Itɔtswi mu wá ogyá múa ntsu aná féétó, itekleá ɪbómɔ mu, táme ní fétalí bwé tɔkv tsú mó ɪwi á, wun anɪ nwe afɔgyi anɪ buale.”

23 Yesu léfité mu ðéε, “Blí fɔde fee, ní nétalí? Tógyítɔ lɔpɔn ha ohógyipɔ.”

24 Ɔnu obí mu si ámu lókplɔn blí ðéε, “Nohogyi, táme mí hógyi mɔtsó. Gyi mi buale, mí hógyi imoní!”

25 Bréá Yesu lówun ání ɔðm amɔ butráa busrí bebá á, ɔɔkplón wa ɔɣe laláhe amɔ ðéε, “Fó ɔdandɔbiabía múa ɪsɔtín ɔɣé, dalɪ kebi ámɔtɔ. Mátrá wie mɔtɔ ekekeke!”

26 Ɔɣe laláhe amɔ lósɔrá okitikíti kóklókóú, ɪletrá wɔsúɔ mu nyányányányáa, ɪledalɪ mɔtɔ. Ɔɣé leta mu. Mú sv ahá ámɔtɔ akɔ beblí beε, “Alawú.”

27 Táme Yesu lékitá mu ɪbi tsú mu fúá, ɔɔkɔsú líí.

28 Mú ɔma, bréá Yesu mɔa mu akasípú amɔ nkɔle bubu wóyító a, befité mu beε, “Ntogyi só anɪ mú anɪmétalí gya ɔɣe laláhe amɔ dáli kebi ámɔtɔ?”

29 Múú ɔlebláa amú ðéε, “Ɔni odu mú á, nkéti mpái* pé mlétalí pógya mú.”

*Yesu Lowu Ɔwi Asón Blí Otse Nyɔɔsi
(Mateo 17:22-23; Luka 9:43b-45)*

30 Bréá Yesu mɔa mu akasípú amɔ benatí ɪnu á, bɔtsɔn Galilea ɔsɔlósɔ, táme Yesu mékléá ɔhaa ɔbí ɔtínéá muɔv. 31 Tsúfé ɔde akasípú amɔ ató suná ðéε, “Béle mí, Nyankpɔsa-Mɔ-Bi áñfi há adón bómɔ mí, táme Bulu ɔbélakósóa mi eke sáásí.”

* 9:29 Mpái múa ɔnókli bu nɔwóló dada amɔ akɔtɔ.

³² Akasípú amv bomonu mú asi, ifú é de amó ání befité mv.

Ma ǾbǾwε Ǿhandε?

(Mateo 18:1-5; Luka 9:46-48)

³³ Beba Kapernaum wúlutǾ. Bréá bowie wóyítǾ á, Yesu léfité amó Ǿbéε, “NtǾ nwéen mliǾégýí ǾkpatǾ?”

³⁴ Bekpa ǾnǾ bun músú, tsúfé ihandε buǾεprí.

³⁵ Yesu létsiá asi, ǾletǾ akasípú dúanyǾ ámv, Ǿlebláa amó Ǿbéε, “Ní mliǾǾ Ǿku dékléá ǾbǾwε mli nkprá ogyápv a, Ǿwéε mv iwǾ Ǿma ogyápv pǾ mli fée osúmpú.”

³⁶ Inu Ǿlekpa kebi Ǿku belí amó ansítǾ, látá mv pútá, Ǿlebláa amó Ǿbéε, ³⁷ “ǾhagyíǾha ání ǾlǾǾ kebiá ogyǾ ali mí dátǾ lahǾ mǾ. ǾhagyíǾha ání ǾlǾ mǾ á, megyí mí ǾlǾǾ, mbouín Ǿhá ámvú Ǿlwa mí ámv.”

AnǾ Obúopv

(Luka 9:49-50)

³⁸ Yohane lébláa Yesu Ǿbéε, “Osunápú, anlówun oyin Ǿku dépv fǾ dá gya ǾǾε laláǾε, aniléka mv tin, tsúfé Ǿma anitǾ.”

³⁹ Táme Yesu lébláa amó Ǿbéε, “MliǾáka mv itin! Tsúfé Ǿhaa má inǾá ǾbǾwε ofúla mí dátǾ, láblǾ mí iwǾ asvn laláǾε. ⁴⁰ Tsúfé Ǿhá ání ǾmǾkvsǾ líǾ anǾsv buo anǾ. ⁴¹ ǾnǾkwali ndε mli bláa mbéeε, ní Ǿku Ǿhá mli ntsu-owebe mlonu, mí dá ání Ǿdin mli sv sv á, ǾmǾǾhǾlǾ mv Ǿpán.

Ǿha Kpa Wá LakpantǾ

(Mateo 18:6-9; Luka 17:1-2)

⁴² “Ní Ǿku léha ahá ánfǾ bvmǾkǾdan mísú hǾgyitǾ ánfǾtǾ Ǿku lǾbwε lakpan á, ní beda nfúókwεbv síán mv ǾmetǾ, tswǾ mv wá ǾpvtǾ pǾ á, Ǿbv alé Ǿvn.

⁴³⁻⁴⁴ Ní fǾ Ǿbv kule téhá fúǾǾbwé lakpan á, ka mó le!

Ibu aláá fòpú ibi kule nyá nkpa ání itamatá, dun ání fòpú ibi anyo wíé isubítí ogyá ání itamaduntò.†
 45-46 Ní fú yabi kule téhá fótòbwé lakpan á, ka mú tswi tsalífwi! Ibu aláá fòpú yabi kule nyá nkpa ání itamatá, dun ání fòpú ayabi anyo wíé isubítí ogyá ání itamaduntò.‡ 47 Ní fú nsíbi téhá fótòbwé lakpan á, loti mú le. Ibu aláá fòpú nsibi kule wíé Bulu iwíegyi ámutò, dun ání fòpú ansibi anyo wíé isubítí ogyá ání itamaduntò. 48 Otínéá inu anyambi butamawú, inu ogyá é itamadun.

49 “Tsúfé bópú ogyá tin ohagyióha iwí, fé alíá butópú nfóli tin afòdie iwí.

50 “Nfóli bu odwe, táme ní itá odwe á, ntò bélapówá mú odwe?”

“Mlíha odwe itsia mlitò fé nfóli, iwílwii itsia mliha mli aba nsuné.”

10

Okákiná Iwí Atosundhé (Mateo 19:1-12; Luka 16:18)

1 Yesu lókusú tsú inu yó Yudea omátó, Yordan ntsu obun. Odòm betrá befia bomlí mu, oletrá suná amó ató fé alíá otòbwé yáí.

2 Farisifò aku beba mu wá, budekléá bósò mu kí. Mú sv befité mu beε, “Ani Mbla leha okpa ání oyin obétalí kíná mu ka?”

3 Yesu léfité amó obéε, “Nkálí aní náin Mose lówa mbla há mli?”

4 Bele mu onó beε, “Mose léha okpa ání oyin owánlín okákiná owuló pukina mu ka.”

† **9:43-44** Mótó yéé 44 móa 46 belian 48, táme uma nwuló dada amu akotò. ‡ **9:45-46** Mótó yéé 44 móa 46 belian 48, táme uma nwuló dada amu akotò.

⁵ Yesu lébláa amú òbée, “Mli klontò-odwin sù Mose lówanlín mbla ánfí há mli. ⁶ Tsú bréá Bulu léle òyí á, òtsi móa oyin ólòbwe. ⁷ Iní sù oyin obótu sí mu sí mva mu yin yémantá mu kasu, ⁸ amú abanyó bóbwe òyulúv kule ni. Bvtráa bomegyí abanyó, mbóun babwé òbakúle. ⁹ Iní sù ahá ání Bulu labwé amú ikule a, òhaa mámaín amú abasu.”

¹⁰ Bréá beyinkí ba wóyító a, Yesu akasípó amu be trá fité mu asún tsú asún ánfí iwí. ¹¹ Yesu lébláa amú òbée, “Ní oyin okíná mu ka láyétsiá òtsi bámbá á, alató mbua. ¹² Alí kén ní òtsi okíná mu kulu láyétsiá oyin bámbá á, alató mbua ní.”

Nyebi Yulá

(Mateo 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³ Aha aku be kpa nyebí ba Yesu be, òpúv ibi dínka amósó, táme mu akasípó amu bowa iyin wá amú. ¹⁴ Bréá Yesu lówun a, òbló lekítá mu. Múv òlebláa akasípó amu òbée, “Mliha nyebí ámu òkpa abuba mí wá. Mlímátin amú òkpa, tsúfé ahá ánfí odu bú Bulu iwíegyí ámu ni. ¹⁵ Ònòkwali nde mli bláa. Òhá ání òmòhò Bulu iwíegyí amu fé kebi á, omóowie mútò.” ¹⁶ Múv òlelatá amú pútá, púv ibi dínkámu amósó, oloyulá amú á.

Atonyahé Iwí Atosundhé

(Mateo 19:16-30; Luka 18:18-30)

¹⁷ Bréá Yesu lópu òkpa òyó á, oyin òku lésrí ba beda akpawunu mu ayabito fité mu òbée, “Osunápó yilé, ntò nóbwe asa nénya nkpa ání itamatá?”

¹⁸ Yesu léfité mu òbée, “Ntogyi sù fude mí tí òha yilé? Òhaa mégyí òha yilé, nkéti Bulu nkule. ¹⁹ Yéé foyin Bulu mbla ámu dodo? Òbée, mámo òha, máto mbua, máwi ató, máka asún dínká fú básó, másisii òha, bu fú sí mva fú yín.”

20 Oyin ámu lébláa mu ɔ́bée, “Osunápó, tsú mí nyebitɔ ɔ́pá nde ínì féesú gyí.”

21 Yesu lékì mu díín, mu asón lowa mu ɔ́dwe. Mú ɔ́lebláa mu ɔ́bée, “Úasí tokukuleá fóbwe. Yefé fú iwísu ató féeé, afoye kóba amu ha ahiánfɔ, méni fénya siadié ɔ́súsú. Fóbwé mú tá á, ba afubobuo mi.”

22 Bréá oyin ámu lónu asón ánfì á, iwí lowu mu. Mú su ɔ́lenatí díín, tsúfée ɔ́híé ɔ́bu ató.

23 Yesu lékì bomlí, ɔ́lebláa mu akasípó amu ɔ́bée, “Ibéhie wá ɔ́nlín asa iwí onyapó obówie Bulu iwíegyí ámutɔ!”

24 Bréá akasípó amu bonu asón ánfì á, ɔ́nó lobwie amú. Táme Yesu lélabláa amú ɔ́bée, “Mí abí, Bulu iwíegyí ámutɔ wie ibéhie wá ɔ́nlín! 25 Úɔ́pɔn ha kpósó ání ɔ́bótson ɔ́bun-atɔ ɔ́bótó, dón ání iwí onyapó obówie Bulu iwíegyí ámutɔ.”

26 Asón ánfì leha ɔ́nó lehie bwíé amú. Mú su befité aba beé, “Mómú ma mee Bulu ɔ́bóhɔ nkpa?”

27 Yesu lékì amú díín, ɔ́lebláa amú ɔ́bée, “Tóá idon nyankpɔsa bwe mɔ́dón Bulu, tsúfée Bulu mú tetálí bwé tógyító.”

28 Mú Petro lébláa mu ɔ́bée, “Yée aní mú anulasí tógyító tswi bobuo fu o!”

29 Yesu lébláa mu ɔ́bée, “Ɔ́nɔ́kwali nde mli bláa. Ɔ́hagyíoha ání olesi mu wóyí, mu apíó, mu si muva mu yin, mu abí ntée mu ɔ́sulúv ɔ́magyáa, mía mí ason wankláán ámu su á, 30 ɔ́bélanya mu wóyí, mu apíó, mu ayín, mu abí pú mu agyapadié ámu odu tsé lafa séi. Bédinká musu é séi, táme obénya nkpa ání itamatá bré ámúú íbá ámutɔ. 31 Táme agyankpapu tsɔ́tsɔ́tsɔ́ béba bemlí amapu, amapu é béba bemlí agyankpapu.”

*Yesu Lowu Iwí Asón Blí Otse Saasi
(Mateo 20:17-19; Luka 18:31-34)*

³² Yesu mua mu akasípó amu bəpu əkpa bəyó Yerusalem wúluta, Yesu gyánpká. Uwa amú wánwan, ifú lekítá ahá amúú bobuo amú ámu. Múú əlekpa akasípó dúanyə ámu ya itsétó, əletrá bláa amú tóá íbéba musu. ³³ Əbéé, “Mlinu! Ní awié Yerusalem a, béé mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí há Bulu igyí ahapó dehen pú Mose mbíla asunápó. Béha mí lowu ipón, pú mí wá ahá ání bomegyí Yudafə íbitə. ³⁴ Bóbwe mí ahínlá, tú atsunó wólí mí, nwén mí mpli, mó mí, táme eke sáási a, Bulu əbókusa mí tsú afúlitə.”

*Ʒhande Osúm Mv Aba
(Mateo 20:20-28)*

³⁵ Sebedeo abí Yakobo mua Yohane bəkpəkpe mantáa Yesu bláa mu beé, “Osunápó, anidékkléa fubwée təku ha aní.”

³⁶ Múú Yesu léfité amú əbéé, “Ntə mlidékklé mlíaa mbwée ha mlí?”

³⁷ Bebláa mu beé, “Ha anitə əkule otsia fú gyəpísu, əkule é otsia fú binasv bréa Bulu əwá fú numnyam.”

³⁸ Táme Yesu lébláa amú əbéé, “Mluméyín tóá mlidékklí! Mlétalí wun iwiasin amúú nebə bowun amu, ntée mlétalí wú lowu amúú nówu ámu?”*

³⁹ Bele mú onó beé, “Ee abétalí.”

Múú əlebláa amú əbéé, “Mlówun iwiasin amúú nebə bowun amu, wú lowu amúú nówu ámu é, ⁴⁰ táme mma túmí ání néle əhá ání obétsiá mí gyəpí ntée binasv. Alí otsiákpá anfi mó ida gyo ahá amúú Bulu lalá ino yáí há ámu.”

* **10:38** Mlétalí wun iwiasin ... wú lowu amúú nówu ámu? Ntée Mlétalí nu ntá neba bonu ntée há bóbə mlí asú amúú nebə bəbə ámu?

41 Bréá akasípú idú atráhe amv bonu asón ánfí á, Yakobo muva Yohane iwí lówa amú òbló. 42 Yesu létí amú fée ba mu iwí wá, òlebláa amú òbéé, “Mhiyin ání ahá ání butobú amúá bugyi omátófosu agyíró butehíé amú ahá, amú ahande é butenyá túmi amósó. 43 Táme mlitò mú á, umába ali. Òhá ání odekléá òbóbwe mlitò òhande òbwée mli fée òkpábi. 44 Ní mlitò òku é dékléá òbóbwe mli nkpa ogyápu a, òbwée mli fée òkpábi. 45 Tsúfé mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí é mmeba mbée, busúm mí. Ahá osúmkrpá neba, amvu mí nkpa hò ahá tsòtsòtsò nkpa.”

*Ansibi Obwiepú Òku Ilo Tsa
(Mateo 20:29-34; Luka 18:35-43)*

46 Boyówie Yeriko wúlutò. Bréá muva mu akasípú pú òdòm krònkprònkpròntí ámúò búbuo mu amv búdedali inu á, bowun Timeo mu bi Bartimeo. Mu ansibi labwíé, otsie òkpatò òde ató kulí. 47 Bréá olonu ání Yesu Nasaretyin amv détsúòn a, òlwa kplón bi òbéé, “Aní Wíe Dawid mu na Yesu, wun mi nwe!”

48 Amútó ahá tsòtsòtsò bòkplón wa mu beé, òkpá ònó bun, táme mu mú òlelakplón òòn ali òbéé, “Aní Wíe Dawid mu na, wun mi nwe!”

49 Yesu lési líí, òlebláa amú òbéé, “Mlití mu ha mi.”

Bokpolí ansibi obwiepú ámu, bebláa mu beé, “Fú klon idí fú asi, afòkusu ba. Òde fú tí!”

50 Inu oyin ámu lótswi mu osúsó atadié tsálífwí, wáan kusó ba Yesu wá.

51 Yesu léfité mu òbéé, “Ntò fudeklé fée mbwée ha fu?”

Inu ansibi obwiepú ámu lébláa mu òbéé, “Os-unápó, ha mí anwun ató!”

11 Bréá Yesu lówie Yerusalem a, olɔyɔ Bulu ɔtswékpa, olɔwa ansí kɪ tógyító wunsínésú inu wan-kláán. Owí lapɔn. Mó sɔ mɔa mu akasípú dúanyɔ ámu beyinkí yó Betania wúlutɔ.

*Pɔntɔ Oyí Lwí
(Mateo 21:18-19)*

12 Ɔyi kehe bréá beyinkí tsú Betania bebá á, akón de Yesu. 13 Olowun pɔntɔ kuvá ilahíé pói sísí, ilí mantáa ɔkpa. Olɔyɔ yéki bee obénya ku mótó. Táme olowie mó asi á, afitáa sónn bu mósú, tsúfé oyí ámu swiebí makófun. 14 Inu ɔlebláa oyí ámu ɔbéé, “Tsú nde pýya a, ɔhaa méetrá gyi fú abi swiehé.”

Mu akasípú amu é bonu asón ányi.

*Ibia Agyípú Gyáa Le Bulu Ɔtswékpa Wunsínésú
(Mateo 21:12-17; Luka 19:45-48; Yohane 2:13-22)*

15 Bréá bowie Yerusalem a, Yesu lóyɔ Bulu ɔtswékpa wunsínésú. Inunu olɔwa ató afepú pú ató ahópɔ amu aná féé gyáa dali inu bi. Olowuwíta kóba atsépu mpónú dá, súnúnsúki abródoma afepú mbíá dá. 16 Ɔmeha ató ɔfepú ɔkuku ɔsora mu atɔ fehé ka tsun Ɔtswékpa wunsínésú inu kúráá. 17 Olosuná amú ató ɔbéé, “Bumɔwanlín wá Bulu asun wanlínhé amutɔ bee, ‘Béti mí ɔtswékpa bee, ɔmá féé mpái ɔɔkpá?’ Táme mlilapú inu mlí awikplu ɔhaínkpá.”

18 Bréá Bulu igyí ahapú dehen pú Mose mbla asunápú amu bonu tóá alabwé á, bodunká ɔkpa ání bótsun mósú mó mu. Benya ifú, tsúfé mu atosunáhé amu leha ɔnó lobwie ɔdom amu.

19 Bréá owí lɔpɔn a, Yesu mɔa mu akasípú bedali wúlu amutɔ.

Hógyi Iwi Atosundhé
(Mateo 21:20-22)

²⁰ Bréá buǝetsóvn nyanki a, bowun ání pǝntǝ oyí ámv ilawú tsú mó ǝsú beyi asi. ²¹ Inu Petro lékaín asón ání Yesu lébláa pǝntǝ oyí ámv. Múú ǝlebláa Yesu ǝbéε, “Osunápó, ki, pǝntǝ oyí ámvú fǝlwí ámv ilawú!”

²² Yesu lébláa amó ǝbéε, “Mliho Bulu gyi. ²³ Ǟnǝkwali ndε mli bláa, ǝhagyíǝha ání ǝbébláa ibv ánfí ǝbéε, ‘Púli yowie ǝputǝ’, omegyí nwéen mv klvntǝ, olohogyi ání asón ámvú mablí ámv ibéba mótt á, ibópulí yó. ²⁴ Iní sv ndε mli bláa mbéε, tógyítá mlǝkólí Bulu á, mlihogyi ání mli lanyá mó dodo. Mli ibi béda mó. ²⁵⁻²⁶ Ní mli lí mli dé mpái bǝ, ǝkv asón bv mli klvntǝ á, mli si ǝhá ámv lakpan kie mv, méní mli Sí ámvú ǝbv ǝsúsú ámv é obési mli klé kíε mli.†”

Yesu Túmi Iwi Asvn Fitéhé
(Mateo 21:23-27; Luka 20:1-8)

²⁷ Yesu mva mv akasípú amv beǝtrá yinkí ba Yerusalem. Bréá ǝna odeki Bulu ǝtswékpa wunsínésú inu á, Bulu igyí ahapú dehen, Mose mbla asunápó pú Yudaǝ ahandε amv beba mv wá. ²⁸ Befité mv beε, “Túmi mǝmv fǝdeǝvbwé ntobí ánfí? Ma léha fǝ túmi ámv?”

²⁹ Yesu lélé mó ǝnó ǝbéε, “Nfíte mli asvn kua kvle. Ní mli lélé mó ǝnó há mí á, mí é nébláa mli túmi oduá ndeǝvbwé ntobí ánfí. ³⁰ Bulu wá Asú Ǟǝpú Yohane lénya túmi púbbó ahá asú lóó, ntéε nyankpǝsa? Mli bla mli!”

† **11:25-26** Mótt yéε 26 bv nwló dada amv akotǝ: Táme ní mli mésikíε ahá a, mli Sí ámvú ǝbv ǝsúsú ámv é oméésikíε mli.

³¹ Amó wulewule boyo asón ánfito bee, “Ní ablí aniaa itsú Bulu wá á, òbéfíté aní òbéé, mú nto-gyi só mlimóhò mu gyi? ³² Ntée ablí aniaa itsú anyánkpósa wá?” Táme bude ahá ámu ifú nya, tsúfè amó fée bohogyi ání lélé Bulu ònósú òtáipú onutó Yohane gyí. ³³ Mú su bele mú ònó bee, “Ohwée! Animéyín otínéá olenya mu túmi tsú.”

Mú Yesu é lébláa amó òbéé, “Mómú mí é mmébláa mlí túmi oduá ndepubwé ntóbí ánfí.”

12

Apafò Laldhé Aku

(Mateo 21:33-46; Luka 20:9-19)

¹ Yesu lówa amó asón bláa ayébitò bi. Òbéé, “Oyin òku lódò wáin ndò. Olegyi iban bómlí mú. Olokwi wáin ámu onyimékpá, òlòpwe obu fóáhé ku há ndò ámu agyópu. Mú òlòpu ndò ámu wá apafò ibitò, olotu òkpa. ² Bréá wáin-abí ámu kpótíbi lòfun a, òlòwa mu osúmpú apafò ámu wá òbéé, òyóhò mu ogyíkpá ba mu. ³ Táme apafò ámu bekitá mu, dá mu, gya mu sísí ibíkpan. ⁴ Ndò mu wie ámu létrá wa mu osúmpú nyòosi amó wá. Apafò ámu beda mu é, pílan mu nwuntò, sùpa mu. ⁵ Òlètrá lawá òbambá. Mu mú á, bòmò mu. Alí kén bòbwe atráhe é ní. Beda aku, mú aku é. ⁶ Ilesi mu onutó mu bi òkule péá otamatsúlá musu. Òki òbéé, bóbù mu mú. Mú su òlòwa mu é. ⁷ Táme apafò ámu beblí bee, ‘Òni òbégyi mu sí ató ní. Mliha amò mu, ménì ndò ámu ibémlí aní klé.’ ⁸ Mú su bekitá mu, mú mú, tswì mu dáli ndò ámutò.

⁹ “Èkéá ndò mu wie ámu òbá á, ntò mlilahogyi mliha òbòbwe apafò ánfí? Òbéha bòmò amó. Òbélapú ndò ámu wá apafò bámbá ibitò. ¹⁰ Ntée mlimókókla Bulu ason wanlínhé ámu kí? Bòwanlín bee,

‘Ibwi á múú obu ayípu bekiná á mu
lébemlí okonkísóbwi ní.

11 Bulu lóbwε mú alí.
Ibo wánwan.’ ”

12 Inu Yudafo á mu bekleá békitá Yesu, tsúfé bebi
ání amú su alahá yébi á nfi, táme bode odom amu ifú
nya. Mú su benatí sí mu.

Lampóoka

(Mateo 22:15-22; Luka 20:20-26)

13 Ōma a, bowa Farisifo pú Owíe Herode ahá beε,
buyéteéε Yesu onótó asún nu, abonya mu akitálé.

14 Bréá beba mu wá á, bebláa mu beε, “Osunápó,
anyin á ní onakwalipu fuyi. Fotamahá ohaa otse
fú agywun, tsúfé fotamakí ohaa ansító. Mboún
Bulu asún á múú igyi onakwali amu fodesuná. Mú
su anidé fú fité anu. Aní mbla leha okpa á ní
akáa lampóo ha Roma owíe dehen Kaesare, ntée
animáka?”

15 Yesu lébi á ní buki ansí. Mú su oleafité amú obée,
“Apinabwebí abwepú, ntogyi sù mlidé mí sòo kí?
Mlitsu kóba amu ikv ba mi anki.”

16 Bopuba mu. Múú oleafité amú obée, “Ma nwun pú
mu idá dín mósú?”

Bele mú onó beε, “Kaesare.”

17 Múú oleafilé amú obée, “Mómú mlipu tóá igyi
Kaesare klé ha Kaesare, amlipu móá igyi Bulu klé
é ha Bulu.”

Mu iwí lówa amú ifú.

Kvsú Tsú Afúlitó Iwí Ason Fitéhé

(Mateo 22:23-33; Luka 20:27-40)

18 Ōpasua kvá butetí mú Sadukifo aku beba Yesu
wá. Bogyi opasua kvá buteblí beε, kvsú tsú afúlitó
ma mu. Befité mu beε, ¹⁹ “Osunápó, Mose lówanlín

tswi anɪ ɔbɛɛ, ‘Ní ɔku mva mu ka buɔmɔkwí asa olowu sí mu ka ámu a, mu pio otsú mu ka ámu tsia, fɛki ɔkwu ha owupó ámu.’ ²⁰ Oyin ɔkule abí abasiénó aku betsiá. Amótó ogyankpapu létsiá ɔká, táme ɔmɔkwí asa olowu. ²¹ Mu gyama lótsu ɔɔrapɔka amu tsía, táme mu é ɔmɔkwí. Ɔsaasi lótsu ɔtsi ámu tsía. Mu é ɔmɔkwí. ²² Alu yótɔ osienósí amu. Amótó ɔkokɔ mókwií asa olowu. Ɔma-ɔma a, ɔɔrapɔ amu é lóbowu. ²³ Afúli ɔkosóké a, amótó ɔmɔmu ɔbóbwe mu kulu? Tsúfé amó abasiénó ámu fɛé betsiá mu.”

²⁴ Mú Yesu léle mú ɔnó ɔbɛɛ, “Megyí mli ológyi. Mli méyín Bulu asun wanlínhé amu ntée Bulu túmi. ²⁵ Tsúfé ní afúli bɔkósó á, bóbwe fɛ Bulu-abɔpu. Bu méetsiá aká múa akúlu. ²⁶ Táme afúlikósó iwí mú á, yéé mlilakla Mose ɔwóló, nú asón amóú Bulu lébláa mu dimbísú bréá olowun oyíbi ku de ogyá tsií, táme imedéhó amu? Ɔbɛɛ, ‘Mígyí mli anáin Abraham mva Isak pó Yakob Bulu ámu ni.’ ” ²⁷ Inu ɔlebláa amó ɔbɛɛ, “Megyí awupó Bulu ógyi, akiankpapɔ Bulu ógyi. Mli mú mlilafwí fɛé.”

*Bulu Mbla Amɔtɔ Múá Idɔn
(Mateo 22:34-40; Luka 10:25-28)*

²⁸ Mose mbla asunápó amɔtɔ ɔkule lóɔtɔ amó inu, olonu asón aní buɔɔbití. Olowun aní Yesu lalé Sadukifɔ ámu asón ɔnó wankláán. Mú su ɔlefíté Yesu ɔbɛɛ, “Bulu mbla amɔtɔ mɔmu dón?”

²⁹ Yesu léle mú ɔnó ɔbɛɛ, “Bulu mbla amɔtɔ múá idɔn ni. ‘Israelfɔ, mlinu. Bulu ɔkule pé aní Wíe Bulu gyí. ³⁰ Mú su pu fú klɔn, fú ɔkláa, fú agywun pó fú ɔwunlín fɛé dwe fú Wíe Bulu.’ ³¹ Mú nyɔɔsi é gyí, ‘Dwe fú bá fɛ fú iwí.’ Mbla kokɔ itráa ma inuá idɔn inu.”

³² Mbla osunápó amv lébláa Yesu obéé, “Osunápó, fablí onokwali. Aní Wíe Bulu nkule pé bu inu, okuku trá oma inu. ³³ Apóv aní klun, aní agywun pó aní onwónlín fée dwé mv, adwe aní aba fé aní iwí. Idun mbwí tóhé pó afodié kugyíku.”

³⁴ Yesu lówwun ání alabí lé asón ámv onó wan-kláán, oébláa mv obéé, “Foma ifó Bulu iwíegyi ámvto.”

Mó oma a, ohaa métrá wa klun fité mv asvansu.

Ma Gyí Kristo Amv?

(Mateo 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵ Bréá Yesu dé ató suná Bulu otswékpa nwwunsínésú inu á, oéfíté obéé, “Nkálí sù Mose mbla asunápó amv betalí blí beé, Owíe Dawid mv na gyí Kristo, (ohá ámvú Bulu léda mv ofúli amv)? ³⁶ Tsúfè Onge Wankíhé léha Owíe Dawid onutó léblí obéé, ‘Aní Wíe Bulu lébláa mí Wíe obéé,

“Tsia mí gyapiso nfi

yófon bréá néha fétsatsáa fú alupósó.” ’

³⁷ Owíe Dawid onutó létí mv obéé mv wie. Nkálí su otráa ogyí mv na?”

Asón ánfí lówa odom kpónkpónkpóntí ámvú be-fia bomlí mv amv odwe, bopu ansigyí nú mv asón.

Mose Mbla Asunápó Tsiátó

(Mateo 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Yesu léblí mv atosunáhé amvto obéé, “Mlíki wankláán Mose mbla asunápósv. Butekle ligá wa náti kí, butekle beé, ahá bobún ha amó itsiá dunsu. ³⁹ Otsiákpá yilé butekle tsiá Yudafó ofiakpa pó nke ogyíkpá. ⁴⁰ Butesísi asvrapu, swíí amó amó wóyí. Butepina bə mpái títítíntín ahátó póbun amó lalahesu. Bulu obébutí amó isu kínkínkín!”

*Ɔsorapu Ɔku Tswitswi
(Luka 21:1-4)*

⁴¹ Yesu létsiá mantáa tswitswi dáka Bulu ɔswékpa nu, ɔde ahá kú buɔɔpu amó tswitswi bɔwa mótó. Ahá ání amó ibito bu odwin buɔɔpu kóba akpɔnkpɔnti bɔwa. ⁴² Inu ɔsorapu ɔkuá ɔma tɔto é lópu mu kóba-ana bɔwa dáka ámɔto. ⁴³ Mú ɔleti mu akasípú amu ba mu wá, ɔlebláa amó ɔbéɛ, “Ɖnɔkwali nde mli bláa, tswitswiá ɔsorapu anfi ɔma tɔto lawá á, idun ɔhagyíɔha klé. ⁴⁴ Tsúfé atráhe amu féé á, amó kóba tsɔtsɔtsɔto balé kpalobí tsú bɔwa. Táme íniá ɔsorapu anfi mú má tɔto su tóá ɔbu féé alapú bɔwa á.”

13

*Bulu Ɖswékpa Amu Bwie
(Mateo 24:1-2; Luka 21:5-6)*

¹ Bréá Yesu lédaɔ Bulu ɔswékpa wunsínésó nu ɔyó á, mu akasípú amɔto ɔkule lébláa mu ɔbéɛ, “Os-unápú, kú mbu wankláán pú abwi akpɔnkpɔnti áni bɔpuyi mú áni akíle!”

² Mú ɔlebláa mu ɔbéɛ, “Yéɛ fawun mbu akpɔnkpɔnkpɔnti áni? Bóbwie mú féé bun. Ibwi kule kóráá méesian dinká mú básó.”

*Iwɔsin Múa Ikplán
(Mateo 24:3-14; Luka 21:7-19)*

³ Bréá Yesu tsie Nfɔ-nyíbu ámɔsu, ɔde Bulu ɔswékpa mbu ámu kú a, Petro, Yakobo, Yohane mu Andrea nkule befité mu beɛ, ⁴ “Bla aní, bré mɔmɔto íni féé béba? Osúna mɔmu é ɔbéba, ibósuná áni mú bré lafun?”

⁵ Inu Yesu lébláa amó ɔbéɛ, “Mliki wankláán, méni ɔhaa méemlé mli. ⁶ Ahá tsɔtsɔtsɔto bópu mí dá

ba beε, amógyí Kristo amv ni. Bémlé ahá tsətsəətsə bófwi əkpa. ⁷ Ní mlonúá ɪsá ladá mantáa mli ntée ətnekv á, opúni mátsií mli Tsúfé lehián ání ɪni aná fée béba, táme imedésuná ání əyí ənóməké ámv lafɔn. ⁸ Tsúfé əmá bókə aba. Awíe bókvsó líi abasv. Ɔsvlóbv békpinčí ntíné-ntíné. Akón é béba. ɪni fée igyi fé ɪwɪəsin ání ətsɪ towun bréá ikwú de mv dwiín.

⁹ “Mú sv mli mó mliki mli ɪwɪ wankláán. Tsúfé mí sv bópɔv mli há Yudafə asón agyípó, béda mli amó ofiakpa awúlu-awúlusv. Békpa mli ya əmásó agyípó pú awíe ansító, ménɪ mlégyi mí ɪwɪ adánsɪe.

¹⁰ Táme ilehián ání bégýankpá dá asv wankláán ámv əkan súná əyító ahá fée. ¹¹ Ní bekítá mli ya a, mli mágywúɪn asón ání mléblí. Mli bli asóngýiasón ání Bulu əbópɔwá mli ənó alɪ bré ámvətsə. Tsúfé megyí mli onutó əbótáí, Ɔɟe Wankíhé əbótáí tsv mli sv.

¹² “Apíó béle amó apíó há lowu. Abí así béle amó abí há. Abí é bókvsó líi amó akwúpúsv, há bómə amó. ¹³ Mí sv ahá fée bólu mli, táme ní mlétalí wá klɔn líi kínkíínkín yófɔn mú ənómə á, Bulu əbóhə mli nkpa.

ɪwɪəsin Wúunbɪ

(Mateo 24:15-28; Luka 21:20-24)

¹⁴ “Táme ní mlowun akísítəá itobwíe əmá, ɪda ətínéá mli médín ansí ání ɪbéba a, (aklápɔ, mli nu mó asɪ.) Mómó ahá ání bəbv Yudea əmátó bvsɪ yə abvsv. ¹⁵ Ɔhá ání ədɪn obusv mákpli botsu tətə obuto! ¹⁶ Ɔhá ání əbv ndətə é máyínkí botsu mv tati.

¹⁷ Amenyapú pú abí-ayín ání bɔpia abi bəbwe alɪ bré ámvətsə, bvgýəwɪ ní! ¹⁸ Mli kokoli Bulu mli aa, mli əsríké amv ɪmábwe nyankpɔv móa atsəlɪbí. ¹⁹ Tsúfé asv wunhe ání ɪbéba alɪ bré ámvətsə odu məkóba tsú

bréá Bulu lóbwε ογί οπά κι. Μό odu κυκυ έ ιμέετρά ba ekekeεke. ²⁰ Ní Bulu μέδινκί nke áμυςυ á, teki ohaa méesian ογίτό. Táme ahá áμού alalé póbwé μυ kle amy sy aladínkί nke áμυςυ.

²¹ “Alι bré áμυτο á, ní οκυ lébláa fu οβέε, ‘Κι, Kristo, (οhá áμού Bulu ladá μυ ofúli amy) by nfi ntée nána’ á, máhogyi. ²² Tsúfé ahá ání beε amógyí Kristo amy pú ahá ání bówa afunu beε, Bulu ονάςυ atóipú bogyi tsatsοαtsο béba ογίτό. Bóbwε ofúla pú osúna pómle ahá. Ní bétalí kóráá á, bémlé ahá áμού Bulu lalé áμυ έ. ²³ Táme mlíkí wankláán! Nabláa mlι tógyító asa ιbéba.

Nyankpυsa-Mυ-Bι Amy Ibábi
(Mateo 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴ “Iwioσιν wúun amy oμα a, owí οβέτα, οtsra έ ομέετρά féi. ²⁵ Ntsrakpabi békpa tsú οςúsυ beδα. Nwυlótáa múa mótó ató féé békpinkí. ²⁶ Ohagyíoha obówun ání mí, Nyankpυsa-Mυ-Bι ánfi napú túmi múa numnyam kpαnkpαntι mby nwυlótáato tsú οςúsυ neβα. ²⁷ Iny Bulu οβówa μυ aboρυ béyεkpa μυ ahá áμού alalé áμυ tsú ογί afonka ana áμυ féésú.

Oγί Oνόμo Iwι Osúna
(Mateo 24:32-35; Luka 21:29-33)

²⁸ “Mlipokí pαnto ογί. Ní mó abámbi deρoί, ide ate pορwε le á, mlitebí ání awikpan bré lafun. ²⁹ Alι kén, ní mlowun ání ntobí ánfi féé ide mótó bá a, mlébi ání mí, Nyankpυsa-Mυ-Bι ánfi ιbábi lafun ta ní. Nawíé wóyí áμυ ονό tá. ³⁰ Oηokwali nde mlι bláa. Ndemba-abí anfi féé bomóowu tá, asa ínι féé béba mótó. ³¹ Oso múa asi féé bótsun, táme mí asun blíhé móοtsun ekekeεke.

Nyankpɔsa-Mv-Bi Amv Ibábi
(Mateo 24:36-44)

³² “Táme ɔhaa méyín eke ntée bréá ntobí ánfí féé ibéba. Bulu-abɔɔv bomeyín. Bulu mv Bi ámv é méyín, nkéti aní Sí ámvú ɔv ɔsúsú ámv nkule pé yin. ³³ Mlɔ́nka ansí iwísv, tsúfɛ mlíméyín ekéá bré ámv íbɔ́vun. ³⁴ Igyi fé ɔkúá ɔde ɔkpa tu, olesi mv wóyí wá mv asúmpú íbítɔ. Ɔleha okugyíáku agyómá ɔbéɛ ɔbwéɛ. Ɔlebláa wóyí ámv ogyóɔv é ɔbéɛ, ɔyírí iwí ogyo wóyí ámv wankláán. ³⁵ Mú sv mlɔ́nka ansí iwísv, tsúfɛ mlíméyín bréá wóyí mv wie amv ɔbéba. Fíalí ntópwe o, ɔyí-nsúné o, bake o, ntée nyankí. ³⁶ Mlɔ́nka ansí iwísv, méní ɔbá bofwie mlítɔ á, ɔmɔbɔtv mlí ání mlíládídí. ³⁷ Asún ánfí nde mlí bláa ánfí kén nde ɔyítɔ ahá féé bláa. Mbéɛ, ‘Mlɔ́nka ansí iwísv.’ ”

14

Beklú Yesu Nwunsɔ
(Mateo 26:1-5; Luka 22:1-2; Yohane 11:45-53)

¹ Ilesí nkenyó Yudafo abugyi Israelfɔsv Katsun Nke pú Bodobodo MátúhéNke. Alí bré ámvɔtɔ Bulu igyí ahapú dehen pú Mose mbla asunápú bodunká ɔkpa ání bótɔsv mósú kítá Yesu njáintɔ, mó mv kokooko. ² Táme beblí beɛ, “Megyí Katsun Nke ánfítɔ abómɔ mv, méní kpokiti méeda ɔmá ámvɔtɔ.”

Ofobí Fánfánfán Pwólí Yesu
(Mateo 26:6-13; Yohane 12:1-8)

³ Bréá Yesu bv Betania wúlutɔ, Simon ɔkúá alaló íbɔ pepe kí wóyítɔ ɔde ató gyí a, ɔtsí ɔku léba mv; ɔde prentva wankláán kúá ofobí fánfán ání íbɔ íbíá bv mótɔ. Oletíí mú ɔnɔ, ɔletséí ofobí ámv wólí Yesu nwuntɔ. ⁴ Aku bubu ínvá ímɔwa amú ɔdwe. Befíté

aba bεε, “Ntogyi só ɔde ofobí ánfí yintá? ⁵ Teki abétalí fě ofobí fánfán ánfí, mú ibiá bódun ɔbakóle ofi ɔkole ikóká ánfí, póhá ahiánfɔ.” Behie wá iyin wá ɔtsi ámu.

⁶ Táme Yesu léblí ɔbéε, “Młisi mu! Ntogyi só mlidé mu háan? Ito yilé alabwé há mí. ⁷ Ahiánfɔ bétsiá młi wá ekekegyíεke. Brégyíbréá mlidéklé a, mlétalí wá awitɔle há amú, támε mí mú mméetsiá młito yó. ⁸ Alabwé múá ɔbétalí pólá mí ɔyulúy yái há mí opuláké. ⁹ Ɖnɔkwali ndε młi bláa. Ɖyító ɔtínegyiɔtínéá béda Bulu asun wankláán ámu ɔkan a, béblí tó ánfí ɔtsi ánfí labwé ánfí púkáin musu.”

*Yuda Iskariot Lótsulá Aní Ɖbéle Yesu Há
(Mateo 26:14-16; Luka 22:3-6)*

¹⁰ Mú ɔma a, mu akasípú dúanyɔ ámuɔɔ ɔkoleá butetí mu Yuda Iskariot lóyówun Bulu igyí ahapú dehen amu, méní ɔbéle Yesu há amú. ¹¹ Bréá bonu asún ánfí á, ilehie wá amú ɔdwe. Behie mu asi ání béka mu ikɔ. Mú su olodunká ɔkpa ání ɔbótsun músú lé Yesu há amú.

*Katsun Atogyihe Gyí
(Mateo 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yohane 13:21-30)*

¹² Bodobodo MátúhéNke ámuɔɔ εke gyankpapuvá butámó Israelfɔsu Katsun Nke akúfa lófɔn. Yesu akasípú befité mu bεε, “Osunápó, obu mɔmuɔ ayela ha fɔ, afɔgyi Katsun Nketɔ atogyihe amu?”

¹³ Mú ɔlwa amútɔ abanyó, bláa amú ɔbéε, “Młiyɔ Yerusalem wúlutɔ, mléfiá oyin ɔkúá ɔsu ntsu-ɔlɔ, młibuo mu. ¹⁴ Wóyí oduátɔ obówie á, młifite wóyí mu wie amu młiaa, ‘Nkónó afɔɔ ɔswíkpa bu, ání mía mí akasípú abéba begyi Israelfɔsu Katsun atogyihe

amu?’ ¹⁵ Obósuná mli abansóru yílé kuá balá mótó yáí. Mliḃwε ató ámu yai inu.”

¹⁶ Yesu akasípó amu ḃoyḃ wúlu amuṭḃ á, bowun tógyító alí ámúú Yesu lébláa amú ámu pépéépé, ḃḃwε Israelfḃsu Katsḃn atogyihε amu yáí inu.

¹⁷ Bréá nsaintḃ deklúun a, Yesu muḃa mu akasípó ḃeba inu. ¹⁸ Ató ámu ogyíkpa a, Yesu lébláa amú ḃééε, “Ḑḃkwali ndε mli bláa, mliṭṭḃ ḃkuleá mía mḃnyḃ ibi da ḃlepεṭḃ ḃééε mí há.”

¹⁹ Asún ánfí léhiε han akasípó amu. Mú su befi así ḃuḃde mu fité ikule-kule ḃεε, “Mí ní lóó?”

²⁰ Yesu lébláa amú ḃééε, “Mli ahá dúanyḃ ánfíṭḃ ḃkuleá mía mḃnyḃ ibi da ḃlepεṭḃ ḃééε mí há ní. ²¹ Mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí nówu fé alá ḃḃwanlín tswi, táme ḃhá ámúú ḃééε mí há ámu ḃgyḃwi ní. Ní ḃumetepí kwí mu kúráá á, tekí ibu alé há mu.”

Yesu Ntḃpwε Atogyihε Tráhe

(Mateo 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Korintofḃ 11:23-25)

²² Bréá ḃuḃde ató ámu gyí a, Yesu léle bodobodo ipín, ḃleda Bulu ipán, bíábía mótó púhá amú, blí ḃééε, “Mliḃ, mí ḃyḃlúu ni.”

²³ Inu olotsu ntá-εwε, ḃleda Bulu ipán, púhá amú féé bonu. ²⁴ Múú ḃlebláa amú ḃééε, “Mí obugya ni. Mú Bulu dépusí mu ntam* ání alaká há ahásu ní. Bétsei mú wólí así ahá tsḃtsḃṭṭṭṭ lakpan su. ²⁵ Ḑḃkwali ndε mli bláa, mméetrá nu wáin-abí ntá ánfí alí yḃfon ekeá nónu mú pḃpwε Bulu iwíegyí ámuṭḃ.”

²⁶ Benya wá ibo dá Bulu ipán tá alí, benatí yó Nfḃnyíbu ámuṭḃ.

* **14:24** Ntam pḃpwε ḃu nwóló dada amu akotḃ.

*Petro Ὁβόσωι Ὁβέε Mvmeyín Yesu**(Mateo 26:31-35; Luka 22:31-34; Yohane 13:36-38)*

²⁷ Μού Yesu lébláa amó ὀβέε, “Mli fée mléyinkí mí ὀma. Tsúfé Bulu ὀnósú atáípú amó bōwanlín wá Bulu asón ámυτῶ βεε, ‘Néda akúfa ὀkparú ámυ lédá, mυ akúfa bédasáín.’ ²⁸ Táme ní Bulu ὀkúsóa mι tsú afúlitó á, négya mli nkπά yó Galilea ὀmátó.”

²⁹ Petro lébláa mυ ὀβέε, “Ní amó fée beyinkí fó ὀmá kóráá á, mí mó mméeyinkí eκεκεεκε.”

³⁰ Yesu lébláa mυ ὀβέε, “Ὀnkwali nde fó bláa. Onyeni, asa bate ὀβέε ὀnó tse nyó á, fóswí pú ibi wá ogyá tse sa fee fvmeyín mí.”

³¹ Inu Petro léfin yabi yi ὀβέε, “Ní lowu igyi kóráá á, mméekiná fó eκεκεεκε.”

Alí kén atráhe amυ é fée beblí ní.

*Mpáibō Getsemane**(Mateo 26:36-46; Luka 22:39-46)*

³² Boyówie ὀtinekvá bυtetí inu Getsemane. Μού Yesu lébláa mυ akasípú amυ ὀβέε, “Mlitsia nfi, ngyóbo mpái.” ³³ Ὁεkpa Petro mva Yakobo pú Yohane buo iwí. Inu asón lehié han mυ, mυ ansí lepe. ³⁴ Μού ὀεbláa amó ὀβέε, “Asón ihíé de mí háan. Ideklé mō mí. Mlitsia nfi, amligyo.”

³⁵ Inu ὀlenatí yó nkπά kpalobí, ὀleda akpawunu kókóli Bulu ὀβέε, “Ní ibówa alé á, ha bré ánfi itsun misυ.” ³⁶ Μού ὀεblí ὀβέε, “Abba† Mí Sí, fυtetáli bwé tógyító. Ha ntá-ewe ánfi‡ itsun misυ! Táme megyí tóá ndeklé, mboun mύá fudeklé ibá mótó!”

³⁷ Oleyinkí bá akasípú amυ wá bowun ání bυdedidi. Inu sυ ὀefité Petro ὀβέε, “Simon, fυdedidi?

† 14:36 ‘Abba!’ así gyí, ‘Mí Sí’ ‡ 14:36 Ntá-ewe ánfi igyi iwíwsun ání Yesu obówun.

Fumetalí gyo dānhwírı kule kpán? ³⁸ Mligyo amlıkokoli Bulu, méni mlímóowie isókitā. Tsúfé òhé ámu déklé, táme nyankp̄osa lóp̄on.”

³⁹ Òlètrá yób̄o mpái, bláa Bulu ason kua kule amu kén. ⁴⁰ Òlètrá yinkí ba bowun áni akasíp̄o amu b̄otrāa budedidi, tsúfé didi de amú bu. B̄umetalí bláa mu asvansu.

⁴¹ Bréá òlèba otse saasi a, òlèfité amú òbée, “Mlilatráa si mlida mlidé òkp̄ónú da? Itsía ali ngya! Bré ámu lafon áni b̄opu mí, Nyankp̄osa-Mu-Bi áni wá lakpan abwep̄o ibit̄o. ⁴² Mlikusu aȳo. Mlikı, òhá ámú òde mí le há ámu ná á!”

Yesu Kitá

(Mateo 26:47-56; Luka 22:47-53; Yohane 18:3-12)

⁴³ Yesu ònó mesi asa akasíp̄o dúanȳo ámot̄o òkoleá b̄utetí mu Yuda lóbowie inu. Òd̄om áni b̄ude ndayí p̄o nkpotí b̄ubuo mu. Bulu igyí ahap̄o dehen, Mose mbla asunáp̄o p̄o Yudaf̄o ahande amu lówa amó.

⁴⁴ Yuda amúb̄o òlèle Yesu há ámu lébláa òd̄om amu yáí òbée, “Òhá ámú ò nélatá p̄utá ámu gyí òhá ámu ni. Mlikita mu kinkíinkín, amlıkpa mu natı.”

⁴⁵ Inu òlenatí laa yó Yesu wá, yókpolí mu òbée, “Osunáp̄o!” Òlèlatá mu p̄utá. ⁴⁶ Inu ahá ámu benatí tó Yesu, kítá mu kinkíinkín. ⁴⁷ Táme inu alíp̄o amot̄o òkule lótswi mu òdayí kpá Bulu igyí òhap̄o dehen osúmbi òku isu lé. ⁴⁸ Inu Yesu léfité amú òbée, “Ogyo otswap̄o ngyi, só mlilatsú nkpotí p̄o ndayí mlebá mí òkitákpá? ⁴⁹ Ntsie mli wá Bulu òtswékpa wunsinésú inu ekekegyíeke, nde mli ató suná, mlímékítá mí ekekeeke. Inı lahá Bulu ason wanlínhé amu ilaba mót̄o.”

⁵⁰ Inu mu akasíp̄o amu féé besrí sí mu.

⁵¹ Ilesi oyasubi okvá olowa ligá nkule. Bekítá mu,
⁵² táme olókali, sí mu ligá ámu wá amú ibitò, pú yayá srí.

Yudafò Ahande Ansító Lú

(Mateo 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yohane 18:13-14, 19-24)

⁵³ Bekpa Yesu ya Bulu igyí ahapó dehen wóyí. Igyí ahapó dehen, Mose mbla asunápú pú Yudafò ahande amu fée bafia inu. ⁵⁴ Petro lépetí buo amú oma tsútsúútsú, alu yówie wóyító inu. Inu oleyétsiá inu asúmpú wá, ode ogyá núu. ⁵⁵ Inu Bulu igyí ahapó dehen pú Yudafò asón agyípú[§] atráhe fée bodunká ahá ání béka asón dínká Yesusu, ménì bélií amú ason blíhésu mó mu, táme bumenya. ⁵⁶ Tsúfè ahá tsotsòtsò bowa afunu dínká musu, táme amú fée onó latsun otsan.

⁵⁷ Inu aku bókusú ká asón dínká musu bee,
⁵⁸ “Anilonuá òleblí òbéé, ‘Nóbwie Bulu otswékpa anfi bapú ibi yi anfi, táme nkensá oma a, nélayi pópweá megyí nyankpusa òbópu ibi yi mú.’ ”

⁵⁹ Táme amú é amú onó mabwe kule.

⁶⁰ Inu Bulu igyí ahapó dehen amu lókusú líí amú fée ansító, òlefíté Yesu òbéé, “Fuma onó lé? Fuma asvansu blí pólé fò iwí?”

⁶¹ Táme Yesu méle asvansu onó. Múú Bulu igyí ahapó dehen amu létrá fité mu òbéé, “Bulu ámúú botekánfú ámu mu Bi gyí fò? Fúgyí Kristo, (ohá ámúú Bulu léda mu ofúli amu) ní?”

⁶² Yesu léle mú onó òbéé, “Ee! Mí ní! Mlówun ání mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfì ntsie Bulu Otúmípu gyòpɪsu ánfì ndin nwulótáasu tsú osúsú nebá.”

[§] 14:55 Yudafò asón agyípú anfi botetí Sanhedrin Griiki òblító.

⁶³ Bulu igyí òhapó òhèhèn àmù lékítá mù atadié bálí mọ́ kíàan.* Múú òlèblí òbée, “Adánsiè mọ́mù ànitráa ànìgyó?” ⁶⁴ Mlilanú àbususù ànì alablí. Nkálì gyí mlì agywuun?”

Àmú fée bọtsulá ànì olegyi pón, bọmọ́ mù.

⁶⁵ Àmútó àkù bọwà àtsunó tutúu wólí mù bì. Bọpù ató tìn mù ànsíbi, bọfólí mù atswè, bláa mù bèè, “Bulu ònósú òtáípú, suna ànì òhá ànì òlòfólí fọ́ itswè!” Ìnù agyóppù àmù é bẹ̀dadáa mù asọtò.

Petro Lóswú Òbée Mmeyín Yesu

(Mateo 26:69-75; Luka 22:56-62; Yohane 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Petro lési otsiè wunsinésó ìnù, Bulu igyí òhapó òhèhèn àmù osúmbi tsíhè òkù léba. ⁶⁷ Bréá olowun Petro tsie òdè ogyá núu à, òlèkì mù díín. Múú òlefíté Petro òbée, “Fọ́a Yesu Nasaretyin àmù nyọ ná.”

⁶⁸ Táme Petro lóswú blí òbée, “Mmeyín tọtò tsú asún ànfi fọ̀dèblí ànfi iwí!” Òlènátí yélí òkpa ònó, ìnù batè lóbun.†

⁶⁹ Osúmbi tsíhè ámu létrá yótu mù ìnù, òlọ̀wà ahá á múú bulí ìnù ámu bláa bì òbée, “Àmútó òkùlè gyí oyin ànfi.” ⁷⁰ Táme Petro létrá swí pú ìbì wá ogyá.

Ìlọ̀bwe kpalobí á, ahá á múú bulí ìnù ámu bèbláa Petro bèè, “Lélé mú á, àmútó òkùlè fugyi, tsúfè Galileayin fọ́ é fúgyi?”

⁷¹ Ìnù Petro lówa ntam kakáa bì òbée, “Neká tógyító, mmeyín oyin ànfi mlídé mù iwí asún blí ànfi.”

⁷² Ìnù batè lóbun otse nyọ̀sì. Múú Petro lékàín asún á múú Yesu lébláa mù òbée, “Fóswú tse sa fèè

* **14:63** Ọ̀súná ànì asún ámu lawíé mù iwítò dọ̀bì. † **14:68** Ìnù batè lóbun ọ̀má nwóló dáda àmù àkọtò.

fomeyín mí asa bate obéle onó tse nyɔ.” ámusu. Múú òlekpa isú yi, híé sú woo.

15

Yesu Pilato Ansító Lú

(Mateo 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yohane 18:28-38)

¹ Ɔyi kehe nyanki-nyanki a, Yudafɔ ahande-ahande amu fée befia kitá agywun. Aku bɔgyi, Bulu igyí ahapó dehen, Mose mbla asunápú pú Yudafɔ ahande atráhe*. Inu beha beklí Yesu, pú mu yówa Pilato ibitɔ. ² Pilato léfité Yesu obéé, “Fúgyí Yudafɔ owíe amu ni?”

Yesu léle mú onó obéé, “Ee, mó fablí á!”

³ Inu igyí ahapó dehen amu beka asún tsɔtsɔtsɔ dínká Yesusu. ⁴ Mú su Pilato léfité Yesu obéé, “Kí asún tsɔtsɔtsɔá baká dínká fósú, fuma mú onó lé?”

⁵ Táme Yesu mele asvansu onó. Mu su ɔɔwa Pilato wánwan.

Yesu Lowu Ipón Ha

(Mateo 27:15-26; Luka 23:13-25; Yohane 18:39–19:16)

⁶ Katsun Nke kugyíkɔtɔ á, igyi ɔmású ogyípú Pilato amándíé ání obési obu adípútɔ ɔkɔléá amú onutó bɔdeklé há amú. ⁷ Oyin ɔkɔá botetí mu Baraba muɔ mu aba bɔda obu alí bré ámutɔ. Bɔkɔsú líí ɔmású, kpokiti léda, bɔmɔ ɔha mútɔ. ⁸ Ɔdɔm amúú bɔyɔ Pilato wá yóbwíí ipa há mu beé, osíi obu ɔdípú ɔkɔle ha amú alí á múú otetsíá bwé há amú ámu. ⁹ Múú Pilato léfité amú obéé, “Mhídeklé mlíaa, nsíi Yudafɔ Owíe anfi ha mlí lóó?” ¹⁰ Ɔléfité amú alí,

* **15:1** Ahande atráhe anfi botetí Sanhedrin Griiki oblítɔ.

tsúfẹ olowun ání Yesu 1w1 olu só Bulu igyí ahapó dehen amu bakítá mu ba mu.

¹¹ Igyí ahapó dehen amu beha ɔdɔm amu ɔnó beɛ, bukókoli Pilato, osi Baraba mboun ha amó. ¹² Pilato létrá fité amó ɔbéɛ, “Ntɔ mbwée ɔhá á múó mlidétɪ mlɪaa, Yudafɔ Owíe amu?”

¹³ Inu amú fée bɔsɔrá okitikíti beɛ, “Da mu manta oyikpalíhesu!”

¹⁴ Pilato léfité amú ɔbéɛ, “Tsitsa mɔmɔ alabwé?”

Táme belasórá okitikíti kóklókóú beɛ “Da mu manta oyikpalíhesu!”

¹⁵ Pilato dékléá ɔbóbwe ɔdɔm amu apé há amó. Mú su olesi Baraba há amó, ɔleha mu isá akɔpú bepití Yesu mɪlɪ, ɔlɔpɔ mu wá amú ɪbitɔ ɔbéɛ, buyéda mu manta oyikpalíhesu.

Yesu Ahinlá Bwe

(Mateo 27:27-31; Yohane 19:2-3)

¹⁶ Isá akɔpú ámu bekpá Yesu ya ɔmású ogyípú amu wóyító. Beti amú aba isá akɔpú atráhe amu fée, beda Yesu ɔbun. ¹⁷ Bɔpɔ ligá pɛpɛ ku wá mu, bɔlɔ obungyo-awu, bwé mú owíepa bun mu nwun.

¹⁸ Inu bɔbwe mu ahinlá, beti mu beɛ, “Yudafɔ Owíe, fú nkpasu ɔnlɪnsu!” Bɔswɪ opé! ¹⁹ Inu bɔpɔ oyí sísi mu nwuntɔ, tutúu atsonó wólí mu, dá akpawunu mu ansító. ²⁰ Bɔbwe mu ahinlá tá á, bɔwɔí amú ligá pɛpɛ amu, yínkíá mu onutó atadiɛ wá mu, bekpá mu dáli beyéda mu mántá oyikpalíhesu.

Yesu Da Mántá Oyikpalíhesu

(Mateo 27:32-44; Luka 23:26-43; Yohane 19:17-27)

²¹ Bafia Kireneyin ɔkɔvá butetí mu Simon, ogyi Aleksandro mɔva Rufo ɔsí. Otsú abú así ɔbá, beka mu híé beɛ, ɔsúra oyikpalíhe amu. ²² Múú bekpá

Yesu ya ɔtɪnɛkɔ́á bɔtɛtí ɪnɔ Golgota. Mú así gyí, “Nwun Okokobi Otsiákpá.” ²³ Bɔpɔ afá kɔ́á ɪtɛba ɪwɪɔsɪn así wá ntátó tɪn Yesu ɔnó bɛɛ onúu, táme omonu. ²⁴ Bɛda mɔ́ mántá oyikpalíhe amɔsɔ tá á, beye mɔ́ atadiɛtɔ. ɪnɔ bɔtswɪ abi púkɪ ɔhagyíɔha ogyíkpá. ²⁵ ɪbóbwe fé nyankɪ dokwebátó bɛda mɔ́ mántá oyikpalíhesɔ. ²⁶ Múú bɔwanlín tóá swá buɛde mɔ́ da mántá oyikpalíhe amɔsɔ dínká mɔ́ awunso bɛɛ, “YUDAFɔ OWÍE.” ²⁷⁻²⁸ Bɛda awikplu abanyó akɔ́ é mántá nyikpalíhesɔ tsía mɔ́tɔ. ɔkɔle bu mɔ́ gyɔpɪsɔ, ɔkɔle é bu mɔ́ bɪnasɔ.†

²⁹ ɪnɔ atsónpɔ bɔkpɔkpóu nwuntɔ, blí mɔ́ ɪwɪ abusɔsɔ bɛɛ, “Yéé fú fɛɛ, fétalí bwíé Bulu ɔtswékpa amɔ, lápwe mɔ́ nkensá owító ní? ³⁰ Hɔ́ fú ɪwɪ, afɔkplɪ tsu oyí ámɔsɔ akɪ!”

³¹ Bulu igyí ahapó dehen pú Mose mbla asunápó amɔ é bɔbwe mɔ́ ahinlá bɛɛ, “ɔlɔhɔ ahá nkpa, táme ɔmetálí hɔ́ mɔ́ ɪwɪ. ³² Ní mɔ́gyí Israelfɔ owíé, Kristo, (ɔhá ámóú Bulu léda mɔ́ ofúli) a, ɔkplú tsu oyí ámɔsɔ awun, ahɔ́ mɔ́ gyí!”

Ahá ámóú bɛda mántá oyísó mɔ́ gyɔpɪsɔ múa bɪnasɔ ámɔ́ é bɔbwe mɔ́ ahinlá.

Yesu Lowu

(Mateo 27:45-56; Luka 23:44-49; Yohane 19:28-30)

³³ Bréá dóúanyɔ́ lɛda á, owí lɛta ɔsɔlóbɔ́ amɔsɔ féé alu yófɔn ntópwe ɔsɔtɔ. ³⁴ Dɔ́sa ámɔtɔ a, Yesu lókplɔn kókúkúú, blí ɔbɛɛ, “Eloi, Eloi, Lama Sabaktani?” Mú así gyí, “Mí Bulu, mí Bulu, ntogyi só fakpá mí ɔma?”

† **15:27-28** Mótó yéé 28 bu nɔwóló dada amɔ akɔtɔ: ɪnɪ léha Bulu asón ámóú bɔwanlín tswɪ amɔ léba mótó. Asón ámɔ gyí, “Bekla mɔ́ wá lakpan abwɛpótó.”

³⁵ Ahá amóú bulí inu ámọtò akú bonu asón ánfí, beblí bée, “Mlilu, ọde Elia kpólí.” ³⁶ Inu amótó ọkú lésrí tsú ọsapọ, púdá ntá ọdátà, pọyi oyísó, tsú mú fọa pótin mu ọnó ọbée, onúu. Múú ọleblí ọbée, “Mlilu akí bée, Elia ọbẹba bẹsiei mu lé oyí ámọsọ?”

³⁷ Inu Yesu lókpọlun kóklókúú, ọlele ọjé.

³⁸ Inunu Bulu lébalí tatiá bọpuká ọtswékpa obu ámọtò anyọ, tsú awunso beyi así. ³⁹ Bréá isá akọpú ọhandeá ọlú Yesu ansító ọdekú lówun ahiá Yesu léle ọjé tráhe a, ọleblí ọbée “Lélé, Bulu mu Bi oyin ánfí gyí!”

⁴⁰ Atsi akú é bulí ifóntó budekú sísí. Amótó akú gyí, Magdalayintse Maria, Salome pọ Maria ání ọlọkwí Yakobo mva mu gyama Yosef. ⁴¹ Amó é betsiá buo Yesu, tsíá kí mọsọ bréá ọbọ Galilea. Atsi tsọtsọtsọ akúá bobuo mu ba Yerusalem é bọbọ inu.

Yesu Pulá

(Mateo 27:57-61; Luka 23:50-56; Yohane 19:38-42)

⁴² Eke ámu igyi ekeá Yudafọ bọtọpólá iwí asa bọtegyi amó ọkpónú ọdaké. Bréá owí depọon a, ⁴³ Arimateayin Yosef lówa iklon yó Pilato wá yókólí mu ọbée, osii Yesu fúli ha mu amọpula. Yudafọ asón ogyípú ogyi, bọtobú mu. Mu é ọde Bulu iwíegyi ámu ọkpa kí. ⁴⁴ Ilọwa Pilato wánwan ání Yesu lawúna wu. Mú sọ ọletí mu isá akọpú ọhande, fité mu ní olowu ilawá ọpá. ⁴⁵ Bréá isá akọpú ọhande amu lótsulá mósú á, Pilato lési fúli amu há Yosef. ⁴⁶ Múú Yosef lóhọ ọhráda, ọlọyọ yésiei Yesu lé oyí ámọsọ, kíkí mu wá ọhráda ámọtò, tsú mu yópulá ọbó kúá bẹda bọtátó, olemináa ibwí yíléyílé kú tin ọbó ámu ọnó. ⁴⁷ Magdalayintse Maria mva Yosef mu yin Maria bowun Yesu opulákpá.

16

Yesu Kvsó Tsú Afúlitó

(Mateo 28:1-8; Luka 24:1-12; Yohane 20:1-10)

¹ Yudafó òkpúnó òdaké ámu ìlòtsun a, Magdalayintse Maria muva Yakobo mu yin Maria pó Salome bòhò ofobí fánfán ku bεε, beyékpa Yesu fúli amu.

² Kwasieda nyanki, bréá owí lopwié a, bɔyɔ Yesu opulákpá ìnu. ³ Bréá bɔna òkpatò á, amú wolewole bɔde aba fité bεε, “Ma abénya obémináa ibwi ámu lé òbó ámu ònó há aní?” ⁴ Botsu ansí ki a, bamína ibwi ámu lé òbó ámu ònó dodo. Ibwi ámu léhíe móní. ⁵ Bréá behitíwíé òbó ámutò á, bowun aní ɔyasubi òku lówa ligá futútúútú, otsie òbó ámu gyɔpɔsɔ. Ifú lekítá amó.

⁶ ɔyasubi ámu lébláa amó òbéε, “Mlímánya ifú. Nawun aní Yesu Nasaretyin amóú bεda mántá oyikpalíhesu ámu mlidédunká. Bulu lakósúa mu, ɔma nfi. Mlíki ɔtíné amóú bopulá mu amu. ⁷ Mliyεbláa mu akasípú amu pó Petro mlíaa, alagya mli nkpá ɔyó Galilea ɔmátó. Inó mlówun mu fé alí amóú òlebláa mli ámu ni.”

⁸ Inu besrí dali òbó ámutò, tsúfé opúni letsíí amó, ònó é lobwie amó. Mú sɔ bréá bɔyɔ á, bɔmεbláa ɔhaa, tsúfé ifú de amó, bɔdekpínkí kpakpakpakpa.

Yesu Iwíɔwanlé Súná Magdalayintse Maria

(Mateo 28:9-10; Yohane 20:11-18)

⁹ [Kwasieda bake, bréá Yesu lókusú tsú afúlitó á, olegyankpá lé iwíɔwan súná Magdalayintse Maria amóú olegya ɔɛ laláhe asienó lé mutò ámu. ¹⁰ Mu é òleyébláa Yesu abúopu amóú bɔde mu sù, bɔde awurehò gyí amu. ¹¹ Táme bréá òlebláa amó òbéε, Yesu lakósú, mawun mu a, bɔmohogyi.

Yesu Iwiowanle Súná Mv Abúopv Abanyó
(Luka 24:13-35)

¹² Iní ɔma a, Yesu léle iwí ɔwan ɔkpa bámbású súná mv abúopv abanyó bréá bɔna bɔyó akuda, táme bɔmɔkɔsí bí mv. ¹³ Amó é beyinkí yébláa atráhe amv, táme amó é bɔmohogyi.

Yesu Iwiowanle Súná Mv Akasípó
(Mateo 28:16-20; Luka 24:36-49; Yohane 20:19-23; Gyumagyihe 1:6-8)

¹⁴ Iní fée ɔma a, Yesu léle iwí ɔwan súná mv akasípó dúɔkɔn ámv bréá bɔde ató gyí. Amó klɔntɔ-odwin pɔ amó máhogyi sɔ ɔlɔwa iyin wá amó. Tsúfé bɔmɔhɔ ahá ámv bowun mv mv kɔsú tsú afúlitɔ ɔma amv gyi. ¹⁵ Mú ɔlebláa amó ɔbée, “Mliyɔ ɔyító fée, amliyeda Bulu asɔn wankláán ámv ɔkan ha ahá fée. ¹⁶ ɔha ání olohogyi, bɔbɔ mv asú á, Bulu ɔbóhɔ mv nkpa, táme ɔhá ání omohogyi obégyi pán. ¹⁷ Osúna anfi obóbuo ahá ání bohogyi ni. Bégya ɔhe laláhe mí idátó, béblí ɔblí bámbá, ¹⁸ békítá awɔ ibitɔ, bónu afá ání itɔmó kugyíku, táme imóɔbwe amó tɔtɔ. Bópu ibi dínká alɔpusu, iwí bówa amó ɔnlɔn.”

Yesu ɔsósú Yɔ
(Luka 24:50-53; Gyumagyihe 1:9-11)

¹⁹ Bréá aní Wíe Yesu lébláa amó asón tá á, Bulu lótsu mv ya ɔsósú, oleyétsiá mv gyɔpɔsu. ²⁰ Mv akasípó amv befi asɔ bɔde asón ámv ɔkan da ɔtínegyíɔtíné. Aní Wíe Yesu lélí amó ɔma bɔyɔ agyómá. ɔlɔtsɔn osúna ání bɔbweɔsu, wá asón ámv ɔwonlín.]*

* **16:20** Mótó yée 9-20 ima nwóló dada amv akɔtɔ.

Bulu ntam pɔpwɛ; Nkonya
New Testament in Nkonya (GH:nko:Nkonya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nkonya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nkonya

nko

Ghana

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nkonya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

01b09958-fa53-51d1-aae0-88c7e9302503